

WAAROM *rinkelt* DIT BRUGGETJE AL TWINTIG JAAR?

LIWWADDERS OKTOBER/NOVEMBER 2026

NEEM MEE ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN

liwwadders

MILIEURAPPORT HOUNSPOLDER WAS DRIE MAANDEN ONVINDBAAR

Johan Rodenhuis BEPERK SCHADE DOOR GOED ONDERHOUD PAG 4	Recruit Us WE BELOVEN NIET ALLES, MAAR DOEN ONS BEST PAG 9	Roelof van Gelderen DIT IS HET BEDJE VOOR DE BURGEMEESTER PAG 11	Allard Slagman IK WERD BLIJ VAN HANS EN LENY BÖHM PAG 21
---	--	--	--

FRIESLAND TELT 12.500 LEERPLICHTIGE LEERLINGEN DIE NIET MEER NAAR SCHOOL GAAN

ONDERSTEUN DE ONAFHANKELIJKE JOURNALISTIEK VAN liwwadders

**LAAT DE FEITEN
SPREKEN, OOK
AL ZIJN ZE
ONGEMAKKELIJK**

**LIWWADDERS
LIJKT
NERGENS OP**

SCAN DE QR-CODE

**Wilt u niet betalen met de QR-code, dan kunt u ook een bedrag overschrijven.
Maak uw bijdrage over op:**

rekeningnummer NL06 RABO 0320 2000 51

t.n.v. Veldman Journalistieke Produkties

of

rekeningnummer NL88 RABO 0355 195 496

t.n.v. Stichting Loods 50 voor onderzoeksjournalistiek

WIJ PUBLICEERDEN ONDER MEER:

- **VEEL GELD WORDT ONDOELMATIG UITGEGEVEN • EEN STEIGER BOUWEN IN MIDDELSEE IS
VEEL LEUKER DAN DE VLIETZONE OPKNAPPEN • ER GEBEUREN VREEMDE DINGEN IN STIENS**
- **JONGEREN MAKEN ZICH ZORGEN OM GELD • HET GEVAAR VAN DE ACADEMISCHE
MONOCULTUUR • WAT IS ER MIS MET DE PVDA? • LEOVARDIA ZOEKT VRIJWILLIGERS**
- **HET GEHEIM VAN LEKKUM • GEMEENTE GAAT SLORDIG OM MET REGELS EN PROCEDURES**
- **ZUIDLANDEN GROOTSTE RISICO GEMEENTE LEEUWARDEN • BUURTBEWONERS ZWITSERSWALTJE
LIJNRECHT TEGENOVER GEMEENTE • COLLEGE HOUDT INFORMATIE ACHTER BIJ PLANNEN
VOOR DE HEM EN HET REGIONAAL OPVANGCENTRUM**

WEIDUMERHOUT GROEIT UIT TOT GEWILDE EVENTLOCATIE

WeidumerHout op Pean-buiten Weidum krijgt dit najaar opeens veel meer aanvragen voor feesten en borrels dan voorheen. Vooral voor december en januari lopen de aanvragen hard op: kerstborrels, personeelsfeesten, jaarafsluitingen en nieuwjaarsborrels. Dat is nieuw voor de boerderij uit 1867, op acht kilometer van Leeuwarden, die tot nu toe niet bekendstond als eventlocatie, maar als restaurant.

VAN ONBEKEND NAAR GEVONDEN

‘Dit hebben we niet eerder meegeemaakt’, zeggen Babette en Bente van Pean-buiten. ‘Tot voor kort wisten weinig mensen dat je hier iets kon vieren. Nu komen de aanvragen binnen van bedrijven, verenigingen en families. Mensen weten WeidumerHout ineens te vinden.’

LIEVER BUITEN DAN LANGS DE SNELWEG

Volgens het team is die groei goed te verklaren volgens de beide dames. ‘Een jaar sluit je liever niet af in een zaal langs de snelweg of in de drukke binnenstad. Mensen zoeken een plek met wat ruimte om zich heen, waar je over het weiland en het water kijkt en waar iedereen zich op zijn gemak voelt.’

ETEN UIT DE EIGEN STREEK

Ook het eten speelt mee. Het team kookt zelf, met Friese gerechten van lokale producten. ‘We koken met het seizoen, en in het najaar is er veel oogst. Groenten van een teler in de buurt, paling van een visser uit de omgeving en Friese mosterd: dat waarderen mensen.’

VAN ACHT TOT 150 GASTEN

De groepen die WeidumerHout weten te vinden zijn divers en verschillen sterk in grootte. Het is even wennen aan deze toestroom. Kleine gezelschappen vanaf acht personen zitten in de huiskamer, grotere in de Deel van de boerderij, tot ongeveer 150 gasten. En er zijn ook mensen die echt een feestje komen vieren tot één uur.

LEUKE NIEUWE ONTWIKKELING

Deze ontwikkeling is leuk vinden ze bij Pean-buiten. ‘Onze eventlocatie WeidumerHout begint vorm te krijgen en daar zijn we blij mee. Kom maar op met die borrels en feestjes.’ Aldus Babette en Bente.

TUSSENUITSpraak RAAD VAN STATE PLANDEEL DE HEM

‘PvdA, GroenLinks, CDA en Gemeentebelangen deden de grootste moeite om de uitkomsten van het rapport te bagatelliseren’

Op 14 oktober deed de Raad van State uitspraak over het bestemmingsplan De Hem, grenzend aan het vogelbroedgebied de Hounspolder. Het betreft hier een tussenuitspraak waarbij de gemeente het nodige huiswerk meekrijgt. De actievoerders tegen de bouw van 450 woningen in De Hem werden op een belangrijk punt in het gelijk gesteld: de onderbouwing van de bufferzone die tekortschiet. Cruciaal hierin zijn de moties die de gemeenteraad in 2018 en 2021 heeft aangenomen waarin afgesproken is dat de inrichting van de bufferzone maximaal moet zijn afgestemd op de weidevogels in de Hounspolder.

Door Henk Weiland • Beeld Anton Feddema

De bufferzone in het bouwplan is een strook die in breedte varieert tussen de 60 en 100 meter. Naar het oordeel van de Afdeling van de Raad van State heeft de gemeenteraad onvoldoende gemotiveerd dat de toekomstige woningen en weidevogels op deze manier naast elkaar kunnen bestaan. Verder weegt de raad mee dat in het ecologisch rapport van Altenburg en Wymenga uit 2020, alsook het rapport uit 2025 van EcoNatura een bredere afstand wordt geadviseerd. Pas bij een bufferzone van 300 meter zouden versturende effecten volledig zijn uitgesloten.

Op de rechtszitting van 3 december 2025 had de gemeenteraad toegelicht dat zij een afweging moest maken tussen woningbouw en weidevogels. Een strook van 300 meter was niet uitvoerbaar. Een citaat uit de uitspraak: ‘Dat standpunt acht de Afdeling op zich niet onaannemelijk. Desondanks blijkt uit deze afweging onvoldoende welke gevolgen de keuze voor een kleinere bufferzone heeft voor de weidevogels in de Hounspolder. Daarom heeft de raad zijn keuze voor een kleinere bufferzone onvoldoende onderbouwd.’

Ook blijkt uit de onderzoeken dat de inrichting van de bufferzone aan bepaalde voorwaarden moet voldoen. Citaat uit de uitspraak: ‘Dorpsbelang Goutum wijst er echter terecht op dat in het plan niet is geborgd dat de bufferzone ook volgens dat inrichtingsplan wordt ingericht. Naar het oordeel van Afdeling is het besluit in zoverre niet zorgvuldig voorbereid.’

De gemeenteraad is nu opgedragen om binnen 26 weken met een herstelplan te komen waarin ze alsnog moet motiveren dat de bufferzone breed genoeg is of, wanneer dat niet het geval is, het plan aangepast wordt. Daarnaast moet er een onderzoek gedaan worden naar de borging van het plan. Verder moet de conclusie van de gemeenteraad dat het plan geen belangrijke nadelige gevolgen heeft voor het milieu bij de aanpassing van het plan, deze te heroverwegen en nader te motiveren. Wanneer het herstelplan naar de Raad van State gaat moeten ook de bezwaarmakers geïnformeerd worden. Ze hebben dan vier weken de tijd om hun zienswijze op het plan kenbaar te maken. De Raad van State weegt hun inbreng ook mee in een definitief oordeel.

HOE NU VERDER?

De gemeenteraad is nu aan zet en moet binnen een half jaar met een herstelplan komen. Hiervoor zal ze toch een ecologisch adviesbureau in de arm moeten nemen die tot een andere conclusie komt dan de rapporten waar de Raad van State haar uitspraak op heeft gebaseerd. Het rapport van Altenburg en Wymenga, in opdracht van de gemeente zelf, was drie maanden onvindbaar. Met veel moeite heeft Milieudefensie deze weer boven water gekregen. Dat de gemeente weinig op heeft met de conclusies die in het rapport staan spreekt voor zich. Wanneer er een buffer van 300 meter komt, vervalt de helft van het stedenbouwkundig plan. Dan is het financieel niet meer rendabel en dan is het einde verhaal.

Tijdens de behandeling in de raad deed de coalitie van PvdA, GroenLinks, CDA en Gemeentebelangen de grootste moeite om de uitkomsten van het rapport te bagatelliseren. Zoals Pim Astro van GroenLinks, die door wandelingen met zijn hond in het buitengebied diepe inzichten had verworven in het gedrag en psyche van de weidevogel. Volgens hem zouden die het met een paar meter buffer ook wel redden. De contra-expertise van Astro is niet in het verweer van de gemeente meegenomen.

De raadsleden zouden zich moeten afvragen in hoeverre het zinvol is met deze procedure door te gaan. Het wachten is dan ook op een raadsdebat over deze heikele kwestie. De publieke tribune zal ongetwijfeld weer goed gevuld zijn.

Klanten waarderen het dat we hier nog voluit service verlenen

Advertorial • Foto: Simon van der Woude

Service en onderhoud zijn de kernbegrippen die bij Carwash Fokkinga aan de De Ruyterweg hoog in het vaandel staan. 'Daar zetten we ons dagelijks voor in. En dat al meer dan vijftig jaar', zegt Johan Rodenhuis. Samen met zijn vrouw Wytske Rodenhuis-Fokkinga houdt hij de autowasstraat in deze markante stadswijk draaiende. 'Klanten waarderen het zeer dat we hier nog voluit service verlenen. Ouderwetse degelijke service, daar rijden ze graag voor om.'

De wasstraat en de verhuur van aanhangwagens zijn de core business van Carwash Fokkinga. 'Wij houden van ons vak en zijn niet benauwd om een stap extra te zetten. En natuurlijk kun je bij ons nog altijd tanken van 7 tot 21 uur en dat zeven dagen per week. Zelfs met bediening, als het zo uitkomt.'

Ook de klanten van postbedrijf DHL weten de locatie aan de De Ruyterweg moeiteloos te vinden. 'Dat was de laatste tijd een gekkenhuis. Ze vinden het lekker gemakkelijk om hun postzaken hier af te wikkelen', aldus Rodenhuis. 'We wijzen de klanten dan en passant op de verkoop van petroleum voor verplaatsbare kachels. Dat is goedkoper dan gas.'

Ook voor de huur van een aanhanger zijn de prijzen uiterst concurrerend. 'Ik denk niet dat je dat goedkoper vindt: 17,50 euro per ochtend of middag. En dan haken we de kar ook nog voor je aan de auto. Nogmaals: het is een kleine moeite. Dit is nog een bedrijf waar de service verleend wordt die iedereen graag zou willen krijgen. Ook als het gaat om het tanken aan de pomp zijn wij niet te beroerd om te helpen.'

De winterperiode nodigt uit om extra zorg te besteden aan de auto. 'Goed onderhoud met de beste materialen zorgt voor behoud van de auto. Alles wordt duurder en dan zeg ik: beperk de schade met goed onderhoud. Het zorgt voor een langere levensduur.'

'Beperk de schade met goed onderhoud'

Rodenhuis drukt ten gunste van zijn klanten op allerlei manieren de kosten. 'Waarom de huur van onze aanhangers zo laag is? Dat komt omdat we die aanhangers in eigen beheer hebben en het

onderhoud zelf verzorgen. Dat is de eerste winst voor de klant. We hebben hier geen mannetje rondlopen die bij alle karren langs moet. Zelfs voor een autoambulance, een platte kar,

kan men bij ons terecht. Niet voor niets bestaat ons bedrijf al 54 jaar.'

AUTOWASSTRAAT FOKKINGA
DE RUYTERWEG 98 • T. 058-2151047

KLAAS K. TE L.

WANNEER GAAN JULLIE DE STRAAT OP OM TE DEMONSTREREN, VROEG IK MIJN DOCHTER

Wanneer gaan jullie de straat op om te demonstreren, vroeg ik mijn dochter. Ik zat met haar en twee vrienden op het terras bij de Toeter. Ze keken me alle drie verbaasd aan. Demonstreren, waartegen dan, vroegen ze, terwijl ze van hun biertje nipten. Volgen jullie het nieuws dan niet? In alle grote steden zijn er de laatste weken massademonstraties. Parijs, Rome, Milaan, Madrid, Lissabon: bijna overal zijn er studentenprotesten. Ja, ze hadden wel wat op TikTok gezien. Het leek wel oorlog, vonden ze. Ja, en dat is omdat alle overheden tegenwoordig steeds minder geld uitgeven aan jullie toekomst, zei ik. Op onderwijs wordt bezuinigd, de sociale zorg wordt uitgekleeft, er zijn niet genoeg huizen waar jullie kunnen wonen. En dat is in ons land net zo. Ik wil ook rijk worden, zei het ene vriendje van mijn dochter. Dan zul je de straat op moeten, zei ik. Ik wil jullie wel helpen een demonstratie te organiseren.

Het zaadje was geplant, ik kreeg vragen over hoe je het organiseren van een demonstratie als die in Parijs moest aanpakken. Je moet eerst een vergunning aanvragen bij de gemeente, zei ik. Die krijg je wel. Als je maar zegt dat het om een vreedzame demon-

stratie gaat. Daarvoor moet je een smoes verzinnen. Zoiets van dat je demonstreert voor een betere opvang voor zwerfkattjes in de winter. Als je zegt dat het tegen overheidsbeleid gaat, wordt het krijgen van een vergunning meteen moeilijker. Vertel er ook maar bij dat je verwacht dat er hooguit honderd mensen mee zullen lopen. Dan is er geen politie in de buurt om de demonstratie te begeleiden. Daarna zul je mensen moeten mobiliseren voor het maken van spandoeken en protestborden. Ook een paar voor de poezenopvang. Als het dan uit de hand loopt, kun je aantonen dat het niet door jullie kwam. Daarna moeten jullie veel studenten activeren. Maar dat zal vast geen probleem zijn. Vraag ze wel of ze een hoodie met een capuchon aandoen, of een bivakmuts meenemen. En daarna is de route belangrijk. Een demonstratie moet bij voorkeur door drukke winkelstraten gaan. Maar dat is in deze stad heel gemakkelijk. Je begint bij de campus van de RUG, het beursgebouw dus, en dan lopen jullie via de Wirdumerdijk, de Nieuwestad en de Kleine Kerkstraat naar het plein bij de Oldehove.

En dan heb je natuurlijk nog wat technische mensen nodig. Jullie moeten er bijvoorbeeld voor zorgen dat er genoeg

mensen iets meenemen waarmee je stenen uit de straat kunt opwerpen. Anders heb je niets om mee te gooien. Een koevoet is handig, maar die moet je niet zichtbaar over straat meenemen. Stop die dus in de mouw van je hoodie. Er moeten ook deskundigen zijn die weten hoe je met vuurwerk auto's in de fik kunt steken. Maar dat is vast geen enkel probleem. Misschien kunnen jullie, maar dat moeten jullie zelf helemaal weten, een pilletje slikken of voor de demonstratie een lijntje coke snuiven om de boel nog eens extra op te juttten.

Als jullie dan verzameld zijn op het Beursplein, laat dan veel vuurwerk ontploffen en begin leuzen te schreeuwen. Het geeft niet wat je roept, want het is toch niet te verstaan en niemand luistert. Dan lopen jullie met de poezenprotestbordjes voorop langs de Mercuriusfontein. Zorg ervoor dat er ook mensen op de fontein klimmen, er doorheen lopen en de kop eraf breken. Die kop moet meegenomen worden. Eenmaal op de Wirdumerdijk begin je stenen uit de straat te halen en door de winkelruiten te gooien. Ga die winkels ook gewoon naar binnen als je binnen iets van je gading ziet.

Waarschijnlijk staan er ondertussen op de hoek Wirdumerdijk en Nieuwestad een paar politieauto's, daar moet je even langs. Zorg dus op die plek voor genoeg bruikbare stenen en vuurwerk. Vuurwerk en brandjes zijn belangrijk, zeker als jullie de Nieuwestad overgaan. Bij de Oldehove staat vast en zeker de ME jullie op te wachten met waterkanonnen, wapenstokken en rubberkogels. Zorg dat je wegkomt en verzamel je weer op het Raadhuisplein. Dan gooit degene die de kop van Mercurius meegenomen heeft het ding door het raam van de burgemeesterskamer. En als er nog wat vuurwerk over is, probeer dan het torentje met het carillon op het stadhuis in de fik te steken. Na deze demonstratie gaat de overheid wel twee keer nadenken over de bezuinigingen op het onderwijs.

O ja, nog een tip. Om een politieauto op zijn kant te zetten, heb je minimaal zes mensen nodig. Zitten er nog politiemensen in, dan heb je nog een paar handjes nodig.

We gaan het doen, zeiden mijn dochter en haar vrienden. Maar we doen eerst nog een drankje.

KLAAS KASMA, KOKTE LEEUWARDEN

• HUIS AAN HUIS IN DE WIJKEN EN DORPEN
 (WISSELEND)

• VERSPREIDPUNTEN
 (DIE REGELMATIG WORDEN AANGEVULD; MET STER*
 MEERDERE MALEN)

CAMMINGHABUREN: POIESZ*, ALBERT HEIJN*, PRIMERA,
 BAKKER VAN DEN BERG, SLAGER SMIT, RENÉ FISH AND CHIPS,
 WIJKCENTRUM, GEZONDHEIDSCENTRUM • VRIJHEIDSWIJK:
 JUMBO*, MULTIFUNCTIONEEL CENTRUM • BILGAARD: ALBERT
 HEIJN*, BAKKERIJ VAN DER KLOET, SCHOEN- EN SLEUTELSERVICE
 BILGAARD, SLAGER SMIT, GROENTEZAAK YNE EN HINKE VAN DER
 MEULEN; GEZONDHEIDSCENTRUM, CAFÉ BILGAARD, PRIMERA,
 SNACKBAR DOUBLE FF, CHINEES-RESTAURANT MEI WAH
 • WESTEINDE: POIESZ*, SNACKBAR DE TILLE, KAPPER, ZORG-
 CENTRUM SWETTEHIEM, GEZONDHEIDSPLEIN WESTEINDE
 • VALERIUS: VISZAAK DE GEZONDE APOTHEEK*, ELY’S
 LUNCHROOM, TANKSTATION VALERIUSSTRAAT • WESTEN: HOTEL
 WTC, KAMER VAN KOOPHANDEL, MEUBELZAAK DE TIJD WONEN,
 EUROHOTEL • NIJLÂN: LIDL*, ALDI*, CAFÉ ’T WAP • ALDÂN:
 POIESZ*, APOTHEEK BENU, ZORGCENTRUM ERASMUSHIEM,
 ZORGCENTRUM ALDLÂNSTATE, TANKSTATION ALDLÂNSDIJK,
 MEDISCH CENTRUM LEEUWARDEN • HEECHTERP/SCHIERIN-
 GEN: POEISZ*, SNACKBAR RONDWEG, WIJKCENTRUM
 • CAMBUURPLEIN: JUMBO*, PRIMERA, APOTHEEK BOITEN*,
 TOM’S CAFETARIA • WINKELCENTRUM LEEUWERIKSTRAAT:
 JUMBO*, PRIMERA TROELSTRAWEG, SNACKPOINT DE LEEUWERIK
 • ENGELSESTRAAT: COMPUTERSYSTEMEN 2000 • BLEEKLAAN
 E.O.: POIESZ*, JUMBO*, TRYATER • VLIET: SNACKBAR ’T VLIET,
 SNACKBAR DE CENTRALE, BAKKER TROMP, HALAL SLAGERIJ
 ATLAS • ORANJEWIJK: ALBERT HEIJN* • ACHTER DE HOVEN:
 EETHUIS POTMARGE, WIJKCENTRUM J.H. KNOOPSTRAAT
 • TIJNJEDIJK: ALBERT HEIJN XL* (MIRO), AKO, VISZAAK HOLLAN-
 DER, TUINCENTRUM KLAVER, BP TANKSTATION • WTC: JUMBO*
 • SCHRANS: ALBERT HEIJN*, WARENHUIS DE BOER, DECO
 HOME, BIO BIJ JANSEN, FRIESE SCHRIJFKAMER, SCHOOTSTRA
 VIS*, FIETSSTATION 058, TABAKSZAAK PETER VAN DER KAMP* •
 ZUIDERBUREN: JUMBO* • DE HEMRIK: GROOTHANDEL MAKRO,
 SNACKBAR HEMRIK, FRIESCHE OLIE EN VERFHANDEL, OMROP
 FRYSLÂN • DE ZWETTE: SNACKBAR LORENTZ, DE FABRIEK,
 GROOTHANDEL SLIGRO, CRYSTALIC • GROTE WIELEN: RESTAU-
 RANT DE GROTE WIELEN

CENTRUM LEEUWARDEN: BOUWBEDRIJF DE VRIES , ORAN-
 JE HOTEL*, STATIONSKAPPER*, CAFÉ DE STEE, CAFÉ WAPEN
 VAN LEEUWARDEN, RESTAURANT DE WALRUS*, RESTAURANT
 SPINOZA, CAFÉ ORANJE BIERHUIS, CAFÉ DE TOETER, IERSE PUB
 PADDY O’RYAN, EETCAFÉ HET LEVEN, IJZERHANDEL POSTMA,
 DE WERELD VAN THEE, HOTEL STADHOUDERLIJK HOF, HOTEL ’T
 ANKER, HOTEL POST PLAZA*, SIGARENZAAK TETMAN DE VRIES,
 RESTAURANT DE WAAG, LEKTUURHAL OVER DE KELDERS*, RES-
 TAURANT SARAY, RESTAURANT EFEZE, RESTAURANT EINDELOOS,
 RESTAURANT FELLINI, DOPPIO ESPRESSO*, RESTAURANT DE
 BURGEMEESTER VAN NAPELS, FIRE CAFÉ*, BARREVOETS, URKER
 VISZAAK, RESTAURANT DE KOPEREN TUIN, CAFÉ DE MARKIES,
 CAFÉ DE BRASS, RESTAURANT DE VLIEGENDE HOLLANDER,
 BAGELS AND BEANS, BAKKER BART, SPAR, LUNCHROOM SPIE-
 GELAAR, CAFÉ WOUTERS, DE-CAFÉ, EETCAFÉ DIKKE VAN DALE,
 DE HOFDAME, CHINEES RESTAURANT KOTA RADJA, EKO PLAZA*,
 SLIJTERIJ JELLE, ANNE & MAX, SNACKBAR ELY’S, ALBERT HEIJN*,
 VAN DER VELDE BOEKEN*, GALERIE DE ROOS VAN TUDOR,
 GALERIE DE VRIES, FRIESCHE CLUB, NEUSHOORN, KUNSTKADE,
 RABOBANK ZAAILAND*, BRASSERIE FRIES MUSEUM*, GRAND
 CAFÉ Z, SCHOUWBURG DE HARMONIE, HISTORISCH CENTRUM
 LEEUWARDEN, TRESOAR, BIBLIOTHEEK DBIEB*, STADHUIS,
 STADSKANTOOR OLDEHOOFSTERKERKHOF, PROVINCIEHUIS*

WIRDUM: CENTERRR , HOTEL-CAFÉ DUHOUX • GROU: ESSO
 TANKSTATION, HOTEL OOSTERGO, THEEHUIS, VISZAAK, JUMBO*,
 POIESZ, EETHUIS AMICAAL • WERGEA: SUPERMARKT ATTENT
 HANSMA, SLAGER HARMKE ANEMA • DRONRYP: IT HOLT
 • MENALDUM: POIESZ • JELLUM: RESTAURANT JONKER SIKKE
 • WEIDUM: HOTEL WEIDUMERHOUT • AKKRUM: POIESZ, HER-
 BERGH DE CLEEF, BAKKERIJ BOONSTRA • REDUZUM: DE BLAUWE
 TENT • WYTGAARD: FREDERIKA’S TAARTEN & SA

STIENS: ALBERT HEIJN*, POIESZ*, JUMBO*, EATCORNER PITER JELLES,
 VISKRAAM, PRIMERA, TENNISVERENIGING • HURDEGARYP:
 ALBERT HEIJN, POIESZ, SLAGER RYPMA, PRIMERA, HOTEL VAN
 DER VALK • OENTSJERK: BAKKER BRAAKSMA • WYNS: DE WINZE
 • GYTSJERK: ALBERT HEIJN*, VISKRAAM BINNE VAN DER KOOI,
 TANKSTATION VAN DEN BELT • BURGUM: BOEKHANDEL FRANKÉ
 AT SMA EN ANNEKE JAGER

Prijsvraag

REACTIES OP DE FOTO VAN DE MUZIEKTENT
 We ontvingen al een mooi verhaal van Guus Tekstra over
 de muziekkoepeel in de Gymnasiumstraat. Nu volgde ook
 nog een aanvulling van Yke Ligthart. ‘Wij kwamen hier
 wonen toen de koepel net was afgebroken. Het verhaal
 ging dat er op zondag niet gemusiceerd mocht worden.
 Korpsen van socialistische huize waren helemaal uit den
 boze. Die moesten ergens anders maar trompetteren.
 Je snapt het niet, maar zo ging dat destijds. Nog iets
 aardigs: bij avondconcerten werd door de gemeente
 aan de omwonenden gevraagd om de lampen in hun
 slaapkamers aan te steken. Dit had een mooi effect
 op het geheel. De bewoners zaten dan op hun kleine
 balkons te luisteren.’

OOK EEN MOOI VERHAAL BIJ DE NIEUWE FOTO?
 STUUR HET DAN OP NAAR STADSBLAD LIWWADDERS,
 M.H. TROMPSTRAAT 8, 8921 GH LEEUWARDEN EN U
 MAAKT KANS OP EEN MOOI BOEK OVER DE HISTORIE
 VAN LEEUWARDEN.

EVEN NAAR HET BIERHUIS

KOUD BIER • OUDE KAAS DROGE WORST

AUCKAMASTRAATJE 2 (NAAST HET STADHUIS)

WIE BETAALT, WIE BESLIST EN HOEVEEL INVLOED HEBBEN INWONERS?

Van sportvoorzieningen tot asielopvang: wie betaalt, wie beslist en hoeveel invloed hebben inwoners? Er wordt heel wat afvergaderd en -geschreven, maar in hoeverre kunnen raadsleden (laat staan gewone Leeuwarders) zaken wezenlijk beïnvloeden? Die vragen staan centraal tijdens Politiek Café Leeuwarden zaterdag 24 oktober. Presentatrice Sietske Inberg bespreekt de actualiteit met Ivo van der Meer (D66), Ryan Veeman (JA21), Carlijn Niesink (ChristenUnie) en Janneke de Boer (FNP).

(Bron: Politiek Café Leeuwarden/Omroep Hermes)

Waarom moet de afvalstoffenheffing omhoog als inwoners hun afval juist beter scheiden? Volgens D66 komen verschillende tegenvallers samen. De kosten van afvalverwerking stijgen door hogere kosten bij Omrin en landelijke belastingen en heffingen.

Ook blijkt de reserve waarmee de tarieven eerder werden gedempt niet meer beschikbaar. Het college wil de verhoging over meerdere jaren verdelen. Diftar heeft volgens D66 wel degelijk besparingen opgeleverd; zonder vermindering van het restafval zouden de kosten nog hoger zijn geweest.

Maar wie betaalt voor het afval dat op straat belandt? Namens de klankbordgroep vraagt Inberg waarom bedrijven niet nadrukkelijker worden aangesproken

op peuken en verpakkingen rond hun zaken. JA21 voelt weinig voor extra financiële lasten voor ondernemers. De partij wil dat bedrijven en consumenten hun

verantwoordelijkheid nemen en elkaar aanspreken op vervuiling. Inberg houdt JA21 voor dat 'aanspreken' het probleem na al die jaren nog niet heeft opgelost. De ChristenUnie vraagt aandacht voor de hoeveelheid verpakkingsmateriaal die bedrijven meegeven: afval voorkomen hoort volgens de partij eveneens bij de oplossing. De FNP vraagt of bedrijven een voorbeeld kunnen nemen aan grotere ketens met eigen afvalvoorzieningen en personeel dat de omgeving schoonhoudt.

TEKST: MENNO VAN DER WOUDE
KIJK VERDER OP DE SITE VAN
WWW.LIWWADDERS.NL OF
WWW.OMROEPHERMES.NL

**NATUUR
MUSEUM
FRYSLÂN**
WETEN WAT ER LEEFT

NATUURMUSEUMFRYSLAN.NL

Al veel bezoekers hebben de tijdelijke expositie Mummie Mysteries bezocht en de reacties zijn heel positief. Mummie Mysteries loopt echter op zijn eind. De expo is nog te zien tot en met 22 november 2026. Daarna vertrekt steenmarter Joop weer naar Kampen, de haan gaat terug naar de mummiekelder in Wiuwert en de mummiedieren uit het oude Egypte worden opgehaald door het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden die ze in bruikleen gaf.

!!!LAATSTE KANS!!!

MUMMIE MYSTERIES

Je zult niet snel weer zoveel mummiedieren bij elkaar zien. Heb je de gemummificeerde katten, slangen, ibissen, steenmarters en muizen nog niet gezien: dit is je laatste kans!

GRATIS NAAR DE MUMMIE EXPO
Op dinsdagen die buiten de schoolvakanties regio Noord vallen is er gratis entree. De OnderWaterSafari (4+) is op deze dagen slechts €1,- p.p.

Groepen vanaf 10 personen moeten zich van tevoren aanmelden via evenementen@natuurmuseumfryslan.nl. De gratis dinsdag geldt niet voor schoolgroepen.

Candlelight concerten

Stel je voor: het sfeervolle atrium gevuld met het zachte licht van honderden kaarsen en wonderschone muziek. Van ABBA tot Vivaldi en van Hans Zimmer tot Coldplay en Michael Jackson. En als extraatje een bijzondere editie met Christmas Classics.

Candlelight brengt de magie van live-muziek naar verrassende locaties. In november, december en januari is er een programma met voor ieder wat wils in het atrium van het Natuurmuseum. Zo komen we de donkere dagen wel door!

PROGRAMMA

Vivaldi's Vier Jaargetijden: 13 november, 27 november en 8 januari
Coldplay & Imagine Dragons: 13 november, 11 december en 15 januari
The Best of Hans Zimmer: 27 november, 12 december en 15 januari
Tribute aan ABBA & Queen: 11 december, 8 januari
Christmas Classics: 12 en 13 december
Tribute aan Michael Jackson: 13 december
Tickets voor deze avonden zijn te koop via feverup.com/nl/leeuwarden-nederland.

GeoKids middag Mineralen verzamelen

De geologievereniging LVGA afdeling Fryslân organiseert op zondag 8 november een workshop voor kinderen over het verzamelen van mineralen.

Maar wat is een mineraal en wat is een gesteente? Hoe kun je een verzameling opzetten? En waar kun je eigenlijk mineralen vinden? Kinderen gaan oefenen met een microscoop en krijgen vast een beginnetje voor een eigen verzameling.

De workshop vindt plaats op 8 november van 13.45 tot 16.00 uur en is geschikt voor kinderen van 7 t/m 14 jaar.

Kosten: (klein)kinderen van LVGA-leden gratis, niet-leden betalen €7,50. Opgave kan bij H.P. Zijlstra zijlstrakroon@kpnplanet.nl. Voor niet-leden is de toelating tot workshop definitief wanneer de kosten zijn overgemaakt op NL06RABO0384611931 t.n.v. Penningmeester LVGA afdeling Fryslân.

Se make mij de pis niet lauw

Door Andries Veldman

Of ik al had gesolliciteerd voor Fietsburgemeester. Die vraag werd mij gesteld door niemand minder dan KEES MOURITS, van wie ik dacht dat hijzelf al jarenlang die functie vervulde. De voorzitter van de lokale afdeling van de Fietzersbond hield mij staande in de Grote Kerkstraat op de beruchte kruising met de Pijlsteeg en de Beijerstraat. Nadat ik er even over had gedacht was ik om. Iedere dinsdagmorgen aanschuiven bij het Leeuwarder college om de laatste stand van zaken op fietsgebied door te nemen, dat is een mooie klus die iedere week wel op mijn agenda mag staan.

Ik had de kernpunten al snel paraat, te beginnen met het budget voor de bevordering van het fietsverkeer meer in evenwicht te brengen met dat voor het snelverkeer. Er komt dan onmiddellijk een forse verschuiving van het geld voor de auto naar de fiets. Nu ik daar toch aan tafel zit met de verantwoordelijke wethouder EVERT STELLINGWERF kan ik meteen de vraag inbrengen hoe het parkeren van de fiets in de binnenstad, nu die op de kop gaat, geregeld gaat worden. Er is straks sprake van een totaal parkeerverbod. Het zal toch niet zo zijn dat we met z'n allen dagelijks in de file moeten staan voor de nieuwe fietskelder onder het voormalige warenhuis van V&D?

Ook zou ik kernpunt twee wekelijks op Everts bordje leggen: de afgenomen fietsveiligheid, mede veroorzaakt door de voorbijrazende fatbikes en ouderen die supersnel naar het einde verlangen. Voorafgaande aan de collegevergadering zou ik Evert meenemen naar de kruispunten Blokhuisplein, Wirdumerdijk bij het Beursgebouw en het Ruiterskwartier. Onlangs zag ik wethouder Evert in een filmpje voorbijkomen waarin hij het verkeerssysteem shared space verdedigde, het systeem waarbij de verkeerstekens en -borden worden verwijderd en verkeersdeelnemers het via oogcontact met elkaar moeten zien te regelen. Staande op de rotonde bij het Beursgebouw vertelde hij dat het aantal ongelukken hier was afgenomen. Misschien klopt dat statistisch gezien wel, maar ik zou degenen niet de kost willen geven die hier met

kleerscheuren en hartverzakkingen gepasseerd zijn. Mijn derde harde punt zou dan ook zijn dat wethouder Evert wekelijks een bloemetje komt brengen bij alle slachtoffers van Leeuwarder verkeerskruispunten.

Ik snap best dat Kees Mourits gekozen heeft voor het instellen van een Fietsburgemeester in plaats van deelname aan de verkiezing Leeuwarden Fietsstad van Nederland, nu dit al enkele keren zonder succes is verlopen. Ik hoop dan wel dat de Fietsburgemeester stevig om zich heen gaat zwaaien om zaken voor elkaar te krijgen waar de verantwoordelijke bestuurder Evert kennelijk blind voor is.

*Schiet me toch
nog een puntje als
Fietsburgemeester
te binnen: minder
vergaderen*

Nu ik toch aan die colleegetafel zit, zou ik ook nog even kunnen informeren of er al vorderingen zijn te bespeuren bij de opstellers van het Onderwijsakkoord.

Ik weet niet of zij al aan de slag zijn gegaan om talent binnenboord te houden, anders heb ik nog wel een tip. De opstellers MARC OTTO, bestuursvoorzitter van NHL Stenden (die we nog kennen als verantwoordelijke voor het akkefietje rond de studenten die zich gedwongen voelden hun commerciële studie af te breken omdat ze les kregen in hoe ze ouderen een nutteloos abonnement konden aansmeren), ALICE MULDER, Firda-bestuurder en ANNEKE LUIJTEN, bestuurder van Van Hall Larenstein presenteerden onlangs juichend hun akkoord. Misschien zouden ze eens kunnen kijken naar de ontslagen die er aan de lopende band vallen binnen de onderwijswereld. Dan gaat het vaak om onderwijstalenten (docenten) die na drie contractverlengingen pardoes aan de kant worden gezet ondanks hun evidente kwaliteiten. Otto, Mulder en Luijten hoeven voor wat hun doelstelling betreft de deur niet uit. Ze kunnen als ze hun Onderwijsakkoord serieus nemen zo aan de slag. Misschien kunnen ze hun werkzaamheden uitbreiden naar de supermarkt Poeiesz aan de Oostersingel, waar dergelijke praktijken ook schering en inslag zijn.

Als alles een beetje lekker loopt aan die colleegetafel, dan zou ik ook een ander puntje even aanstippen. Over het onoverzichtelijke woningbouwprobleem heeft menigeen zich al gebogen zonder met een oplossing te komen. Toch keek ik er raar van op toen in een vastgoedprogramma op BNR-radio de vergader-tijgers op dit vakgebied op een rijtje werden gezet. Je hebt een taskforce nieuwbouw woningcorporatie, het aanjaagteam in diverse gemeenten, taskforce versnelling tijdelijke huisvesting, vliegende brigades, regionale versnellingstafels, landelijke versnellingstafel woningbouw, lokale versnellingstafels, pilots over regionale plannen, bouwambassadeurs, de adviesgroep Stoer en dan tot slot de ministeriële taskforce woningbouw. Schiet me toch nog een puntje als Fietsburgemeester te binnen: minder vergaderen.

SPONSOR ROLLEMA VASTGOED

ROLLEMA VASTGOED

RUIMTES PER UUR TE HUUR

'De bouw van nieuwe kantoren is bijna onbetaalbaar geworden.' Dat constateert de Leeuwarder vastgoedondernemer Tjalling Rollema. Rollema speelt met de verhuur van kantoorruimten in Crystalic, aan de Aldlânsdijk en op de Emmakade in op de wens van ondernemers voor huur van flexibele locaties voor een bepaalde tijd. Zo kunnen er in het iconische gebouw Crystalic ruimtes per uur worden gehuurd. Irene Rollema vertelt: 'Wij zijn een van de weinige verhuurders in deze regio waar je op korte termijn online een ruimte per uur kunt reserveren. Je maakt eenvoudig een account aan via onze website en kunt daarna precies bekijken welke ruimtes wanneer vrij zijn. Dit gebeurt al langere tijd in de Randstad, maar dat kan nu ook in Leeuwarden.'

Bovendien is Crystalic extra aantrekkelijk vanwege de faciliteiten die er geboden worden. Tjalling Rollema: 'Er is een bemande balie, dat vinden ondernemers prettig. Daarnaast zijn er allerlei horecafaciliteiten en hebben we een in pandige kinderopvang. Parkeren voor de deur, eventueel met het gebruikmaken van oplaadpalen, is hier nog gratis. We hebben zelfs douches voor de sportievelingen. Dit is een ideale werkplek voor zzp'ers en anderen die houden van een robuuste presentatie in een opmerkelijk gebouw.'

Irene Rollema is als bedrijfskundige in de ict van het vastgoedbedrijf gedoken. 'De tijd dat je alle gegevens in mappen opbergt ligt achter ons. De ruim driehonderd huurders in al onze gebouwen kunnen nu centraal worden aangestuurd. Ik hoef me niet meer af te vragen wie daar ook alweer in die hoek zat.' De softwarepakketjes die hiervoor gemaakt worden kunnen eventueel ook aan derden beschikbaar worden gesteld.

Tjalling Rollema ziet nog genoeg emplooi voor startende ondernemers. 'Arbo-artsen, mediators en fysiotherapeuten weten onze locaties blindelings te vinden. Ook het bevolkingsonderzoek Lifelines maakt gebruik van onze accommodaties. De trend is momenteel: twee dagen thuis werken en drie op kantoor. Dat laatste vormt dan vooral een ontmoetingsplek.' De Koepelkerk aan de Vredeman de Vriesstraat, een van de gebouwen van Rollema Vastgoed, zoekt nog een nieuwe invulling. 'Met het organiseren van concerten zijn we gestopt. Er moeten nog enkele restauraties aan het gebouw plaatsvinden. Mensen met een idee voor de invulling van de voormalige kerk mogen zich melden.'

TIP VOOR EEN GELUKKIG LEVEN

(UIT DE VOLKSKRANT, 25/4/25)

WORD DONATEUR!

GELD GEVEN AAN EEN GOED DOEL
WAAR UW HART LIGT, GEEFT
LEVENSGLUK EEN STEVIGE DUW
OMHOOG. IN EEN OVERZICHTSSTUDIE
VAN VIJFTIEN GEDEGEN DONATIE-
EXPERIMENTEN, BLEKEN ER ELF
HET GELUKSGEVOEL SIGNIFICANT
TE VERHOGEN.

DONEER: NL06 RABO 0320 2000 51 T.N.V.
VELDMAN JOURNALISTIEKE PRODUCTIES

DONATEURS ZIJN BROODNODIG. DONEER! WWW.LIWWADDERS.NL

REDACTIONEEL

Zaken waarmee u zit pakken wij graag op. We zien dat onze lezers onze krant en website waarderen en daarom doen wij een beroep op u. Wanneer u onze artikelen van belang vindt, dan nodigen wij u uit om donateur te worden. Uw bijdrage is zeer welkom. U kunt uw bijdrage overmaken op NL06 RABO 0320.2000.51 t.n.v. Veldman Journalistieke Producties. U kunt uw bijdrage ook overmaken aan de Stichting Loods 50 voor onderzoeksjournalistiek. Deze stichting is gelieerd aan Liwwadders, het bestuur bestaat uit Bearn Bilker (voorzitter), Sietske Inberg en Hester Witteveen. Het rekeningnummer van de Stichting Loods 50 is NL88 RABO 0355.1954.96 onder vermelding donatie en uw e-mailadres. Jaarlijks wordt u uitgenodigd voor onze donateursbijeenkomst. Als u het stadsblad leest, dan merkt u dat Liwwadders niet zomaar een huis-aan-huisbladje is. Liwwadders is op meer dan 170 plaatsen (supermarkten, sporthallen, stamtafels, kantines en wachtkamers) gratis verkrijgbaar in de gemeente Leeuwarden en ook daarbuiten. Is-ie op, dan wordt er meestal aangevuld. Bent u als ondernemer/vereniging/zzp'er geïnteresseerd in een bedrijfsreportage, viert u binnenkort feest of wilt u iemand in de bloemetjes zetten: neem dan contact met ons op: tel. 058-2133138 of info@liwwadders.nl Uw betaalde advertorial wordt gratis doorgeplaatst op onze website en via onze andere mediakanalen. Ook in dit nummer treft u enkele artikelen aan die eerder op onze websites www.liwwadders.nl en Dossier Liwwadders verschenen. We vonden ze belangrijk genoeg om ze ook in de papieren krant af te drukken.

i www.appassionata-leeuwarden.nl

‘Noël Nomade’: kerst met Holland Baroque & Les Itinérantes

Een kerstconcert met barokke grandeur en volksmuziek – licht én hoop staan centraal. Naast alle traditionele kerstconcerten is dit een pareltje!

Programma
Kerst Traditionals, folktunes en 17de eeuwse melodieën

Solisten
Les Itinérantes (Manon Cousin, Pauline Langlois de Swarte en Élodie Pont)

Muzikale leiding
Judith en Tineke Steenbrink Arrangement door Judith en Tineke Steenbrink

In Noël Nomade ontmoeten barokke grandeur en volksmuziek elkaar. In dit kerstfeest klinkt een echo van oudere midwinterrituelen waarin licht en hoop centraal staan.

Holland Baroque
De musici van Holland Baroque brengen waarvoor zij op handen worden gedragen: energie, durf en verfijnde arrangementen. Samen met Les Itinérantes laten zij zien dat barok niet oud is, het is van nu.

11 DECEMBER • DOOPSGEZINDE KERK WIRDUMERDIJK

i www.sg-leeuwarden.nl

Hoe Griekse tragedies ons vandaag raken

Hoe kan een kind van tien zich herkennen in een vrouw als Andromache? Of een volwassen man zijn tranen niet bedwingen bij het lezen van de woorden van Philoktetes? Hoe kan een tekst van 2500 jaar oud ons zo diep raken en gevoelens oproepen waarvan we niet eens wisten dat we ze in ons droegen?

De Griekse tragedies vertellen over verdriet, verlies, verlangen en de zoektocht naar een plek in de wereld. Hun verhalen bieden herkenning, geven woorden aan wat moeilijk te verwoorden is en helpen ons onszelf en ons leven beter te begrijpen. Het lezen van een tragedie kan zo ook vandaag een helende werking hebben.

In deze lezing van Studium Generale Leeuwarden laat Ninah Tiemersma zien hoe deze eeuwenoude verhalen ons kunnen raken, nieuwe inzichten kunnen bieden en ons helpen stil te staan bij wat er in ons leeft.

25 NOVEMBER • DE BEURS WIRDUMERDIJK

i www.galeriedevis.com

KOOKS 21: ‘Elemental tea party’ door Annemarie Slobbe

Vanaf 26 september is in Leeuwarden de ‘Elemental Tea Party’ van Annemarie Slobbe (1990; AKV St. Joost, Breda) te zien, schuin tegenover de ingang van het Fries Museum. De installatie in ‘Kunstetalage Zaailand 98’ toont een drieluik dat op verhalende wijze inzicht geeft in het maak- en denkproces van de kunstenaar. Haar ervaringen, ideeënwereld en artistieke proces worden vertaald naar een boottocht van een ontdekkingsreiziger.

De ‘Elemental Tea Party’ ontwikkelde Annemarie Slobbe speciaal voor KOOKS, de serie exposities die al sinds 2018 tal van (inter)nationale kunstenaars een podium geeft. Curator is Adriaan Rees. KOOKS is een initiatief van Galerie de Vis in Harlingen en wordt mede mogelijk gemaakt door Liwwadders.

DAG EN NACHT • ZAAILAND 98

i www.grafischatelierfriesland.nl

Stance

Het Grafisch Atelier Friesland presenteert zeven kunstenaars uit Nederland en Duitsland.

Hans Bote • Machteld van Buren • B.C. Epker

Susann Hoch • Gabriele Sperlich • Witte Wartena Aafke Ytsma

‘Stance’ is de titel én het motto van deze tentoonstelling. Het Engelse woord betekent onder andere standplaats*1, houding*2 en standpunt*3. Het heeft niet slechts één vaste betekenis, maar bestrijkt een heel betekenisveld.

Door het maken van kunstwerken kan een kunstenaar een standplaats creëren—of dat nu dichtbij de geboortegrond is, onderweg op reis, of tijdens een langdurig of permanent verblijf in verre oorden. Er bestaat een boeiende driehoeksverhouding tussen de plek waar men zich ophoudt, iemands opinies en de artistieke houding. De plek beïnvloedt die houding en opinies, maar de houding en opinies van de maker bepalen evengoed de plek waar men zich wil ophouden.

Kom kijken en ontdek hoe de kunstenaars via hun werk positie kiezen en zich verhouden tot ‘Stance’!

T/M 8 NOVEMBER • KUNSTRUIMTE H47 HANIASTEEG

We kunnen niet alles beloven, maar wel dat we altijd ons best doen

‘Recruit Us is een arbeidsbureau met Leeuwarder roots en opdrachtgevers door heel Nederland. We onderscheiden ons door de aandacht en maximale inzet voor onze medewerkers en opdrachtgevers.’ Recruit Us is acht jaar geleden opgericht door Mikis Kools en Noortje van Brummelen, die kansen zagen in de arbeidsbemiddeling. Sinds enkele maanden is Recruit Us gevestigd in Crystalic, het markante gebouw in het westen van Leeuwarden. ‘Deze verhuizing is voor ons een mijlpaal. We groeien intern en zetten hiermee een toekomstgerichte stap.’

Advertorial • Foto Marchje Andringa

‘We hebben Recruit Us zorgvuldig opgebouwd. We willen niet te hard van stapel lopen, maar blijven kijken hoe we onze dienstverlening kunnen verbeteren’, zegt Mikis Kools. Noortje vult aan: ‘Mikis is het gezicht naar buiten. Hij heeft veel contact met opdrachtgevers en kent de klappen van de zweep. Op kantoor houd ik me bezig met de administratie. Daarnaast werken we met recruiters, commerciële medewerkers en data-analisten. Samen zorgen we voor de juiste matches en onderhouden we het contact met medewerkers en opdrachtgevers. Ondanks onze groei blijft betrokkenheid vooropstaan. Thuis zijn we dikwijls ook met onze onderneming bezig.’

Bij Recruit Us geldt: afspraak is afspraak. Noortje: ‘We hebben een verantwoordelijkheid tegen-

Vlnr onder Willy, Noortje, Amber. Boven Sido, Rienk, Mikis

over zowel onze medewerkers als de opdrachtgevers bij wie zij aan het werk zijn. Die willen we niet confronteren met verrassingen. We kunnen niet alles beloven, maar wel dat we altijd ons best doen!’ Mikis: ‘Bij de intake van onze medewerkers gaan we zorgvuldig te werk. We kijken verder dan een cv of een afvinklijst en proberen een goed beeld van onze kandidaten te krijgen.’

Hoewel Recruit Us een middelgrote onderneming is, weten opdrachtgevers ver in het land

OP VEEL VAKANTIEPARKEN KOM JE WERKNEMERS VAN RECRUIT US TEGEN

Noortje: ‘Ons uitgangspunt is simpel: wie goed doet, goed ontmoet. We helpen mensen graag aan werk en vinden het belangrijk dat ze goed op hun plek zitten. Als je iemand aan werk hebt geholpen en diegene later met zijn gezin tegenkomt bij de kinderboerderij, geeft dat veel voldoening. Je krijgt er veel voor terug.’

het Leeuwarder arbeidsbureau te vinden. Mikis: ‘Dat vervult ons met trots. Via onze backoffice-partijen hebben we zo’n 150 mensen aan het werk. Veel van hen zijn al langere tijd aan ons verbonden en dat waarderen we. Zitten ze ergens mee, dan helpen we ze een oplossing te vinden.’

Noortje: ‘We zien regelmatig werknemers van Recruit Us doorstromen naar een rechtstreeks dienstverband bij een van onze opdrachtgevers. Daar kun je als Recruit Us over het verlies van een gewaardeerde kracht rouwig om zijn, maar het betekent ook dat we de juiste medewerker op de juiste plaats hebben gezet. In dat geval zijn we meer blij dan teleurgesteld.’

Met hun persoonlijke en zorgvuldige aanpak willen de twee ondernemers zich onderscheiden van andere arbeidsbureaus. De arbeidsbemiddelingsbranche ligt voortdurend onder het vergrootglas.

Mikis: ‘Zonder elkaar hadden we dit nooit kunnen doen. We begonnen met één laptop aan de keukentafel. Al snel werden dat twee laptops én een stagiair. In-

middels zijn we acht jaar verder en werken we met een hecht en betrokken team: Sido, Rienk, Willy en Amber. Als arbeidsbureau vis je met meerdere partijen in dezelfde vijver. Daarom moeten we ons beste beentje voorzetten. Wij doen ons eigen ding en laten ons niet gek maken. We zijn trots op wat we samen hebben bereikt, maar we zijn nog lang niet klaar. We willen blijven groeien, zonder het persoonlijke karakter van Recruit Us te verliezen. Uiteindelijk draait het om mensen, vertrouwen en het nakomen van afspraken. Dat is hoe we begonnen zijn en hoe we verder willen.’

Ben jij op zoek naar werk of zoek je personeel? Neem dan contact met ons op! We helpen je graag verder. Bezoek www.recruitus.nl, mail naar info@recruitus.nl of bel 058-2030888.

!!OPROEP!!

WIE (JONG OF OUD, M/V/X) HEEFT ZIN OM ARTIKELN TE SCHRIJVEN VOOR LIWWADDERS? KIES JE EIGEN ONDERWERP OF SCHUIF AAN BIJ ONZE GEZELLIGE REDACTIEVERGADERING.

REACTIE NAAR [INFO@LIWWADDERS.NL](mailto:info@liwwadders.nl) OF BEL NAAR TEL. 058-2133138

IN LIWWADDERS EN OP LIWWADDERS.NL
LEES JE DE KOMENDE MAANDEN RECENSIES VAN
CONCERTEN IN LEEUWARDEN EN OMSTREKEN

INTERACTIEVE RECENSIE VAN AGNESE VALMAGGIA

Door Elisa van Kesteren en Michele Pazzini

De Italiaanse Agnese Valmaggia is de enige vrouwelijke drummer tussen haar mannelijke medestudenten en docenten aan het Conservatorium van Amsterdam. Tijdens een groepsles worden opnames van drummers beluisterd. De opdracht is om te raden wie de drummer is. Als het antwoord even uitblijft, noemt iemand Terri Lyne Carrington, een beroemde vrouwelijke Amerikaanse jazzdrummer. De docent lacht: 'Pfff, come on...' Het moment is Valmaggia altijd bijgebleven. Ze bootst de lach en woorden van de docent na met haar drumstel. De drums worden zo het middel waarmee Valmaggia zich uitspreekt.

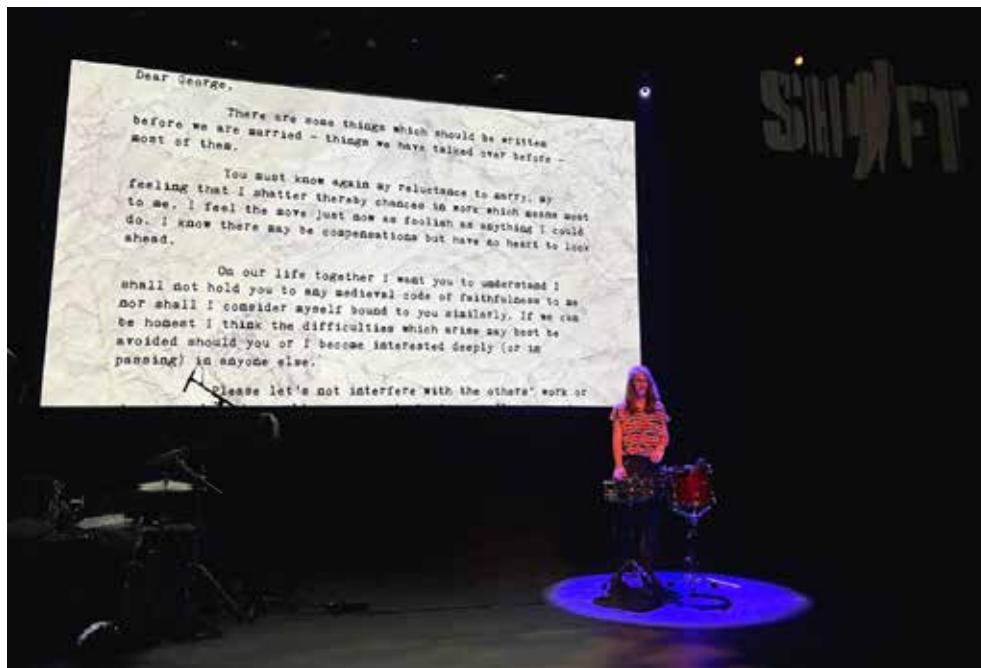
In haar soloperformance I never lie worden de drums ondersteund door filmbeelden, elektronische geluiden en lichteffecten. Gedurende de avond ontvouwt Valmaggia haar verhaal in verschillende hoofdstukken. Ze onderzoekt daarin haar positie als vrouwelijke drummer en nodigt het publiek uit na te denken over de manier waarop vrouwen worden gezien. 'Wat als ik honderd jaar geleden was geboren?' Die vraag vormt de rode draad van de voorstelling.

We zien beelden van nieuwszender RAI. Opgegroeid met Italiaanse televisie herkent Michele meteen de 'signorine buonasera', Italiaanse presentatrices die slechts de taak hebben programma's aan te kondigen, waarna een mannelijke nieuwslezer het overneemt. Zonder drums, geluidseffecten of speciale lichteffecten krijgen de beelden alle aandacht.

Op een ander moment gebruikt Valmaggia slechts een snare en een tom, verbonden aan twee triggers. Ze heeft er zachte, harmonische en melodische klanken in geprogrammeerd, waarop ze meespeelt terwijl ze een brief van Amelia Earhart toont. Earhart, de eerste vrouw die solo de Atlantische Oceaan overvloog, schreef op de ochtend van haar huwelijk met George Putnam een

SIGNORINE BUONASERA

WIL JE MEEPRATEN OVER DE VOORSTELLING OF HEB JE VRAGEN OVER
DRUMMEN? GA DAN NAAR WWW.LIWWADDERS.NL/FORUM

brief waarin ze haar onafhankelijkheid benadrukte en duidelijk maakte dat ze geen traditioneel huwelijk wilde. De rustige klanken, gecombineerd met de voordracht van de brief, vormen een ingetogen boodschap die overkomt.

Eén van de hoogtepunten voor ons was een fragment uit een interview met Eartha Kitt, een Amerikaanse actrice en zangeres. Kitt wilde zich niet voegen naar de patriarchale verwachtingen van haar tijd. Op de vraag of ze binnen een huwelijk bereid zou zijn compromissen te sluiten, antwoordt ze: 'Compromising? What is compromising? Compromising for what? Stupid!' Haar woorden worden gevolgd door een bulderende lach. Valmaggia neemt die energie over en zet Kitts woorden kracht bij met haar drumstel. Zonder extra licht- of geluidseffecten vullen alleen Kitts stem en de stevige grooves van Agnese de ruimte. Hier is duidelijk haar jazzachtergrond te horen. De improvisaties zijn soms wat eenvoudig, maar staan in dienst van de dialoog tussen het drumstel, de filmbeelden en de door haar gemixte geluidseffecten.

I never lie is een persoonlijke voorstelling met een duidelijke eigen stijl, waarin muziek, beeld en inhoud zorgvuldig samenkomen. Niet iedere improvisatie is even verrassend, maar juist de manier waarop Valmaggia haar drums, samples en filmbeelden met elkaar verweeft, maakt de voorstelling boeiend.

VERHAAL ★★★★★

Een persoonlijk verhaal met een duidelijke boodschap, waarin Valmaggia's ervaringen en zoektocht overtuigend worden verbonden met die van vrouwen als Amelia Earhart en Eartha Kitt.

MUZIEK & TECHNIEK ★★★★★

Valmaggia combineert haar achtergrond als jazzdrummer en componist met haar onderzoek naar elektronische muziek en samples. De stevige grooves laten haar jazzachtergrond horen. De improvisaties zijn soms wat eenvoudig, maar staan duidelijk in dienst van het geheel.

BELEVING ★★★★★

De afwisseling van drumfragmenten, stiltes, filmbeelden en gesproken tekst zijn boeiend en zet aan tot denken.

ONS EINDOORDEEL: ★★★★★

Elisa van Kesteren en Michele Pazzini

de **treinenpassage**

Al meer dan 40 jaar zijn we een echte specialzaak voor liefhebbers van **modeltreinen • modelauto's • bouwdozen • stoommachines** en alles wat met modelbouw te maken heeft

De Treinenpassage is een geweldig adres om inspiratie op te doen

Sint Jacobsstraat 38, 8911 HV Leeuwarden 058-2139100
www.treinenpassage.com

**!!IEDERE
DAG VERS
NIEUWS!!**

LEES DE LAATSTE BERICHTEN OP
WWW.LIWWADDERS.NL

MUSEUM BESCHERMING BEVOLKING GROU

Door Andries Veldman

Deze bunker is een brok geschiedenis

Kijk, dit is het bedje voor de burgemeester van de gemeente Leeuwarden.' Met grote passen beent Roelof van Gelderen, locatiemanager Museum Bescherming Bevolking, door de enorme bunker die verscholen ligt naast het aquaduct bij Grou. Het complex is een relikwie uit de koude oorlog, maar staat met de huidige turbulente geopolitieke ontwikkelingen plots weer in de belangstelling. Niet dat de bunker op korte termijn weer dienst zal gaan doen. 'Nee, dat zal niet meer gebeuren.'

De Grouster bunker is gebouwd om het provinciaal bestuur onderdak te verlenen in tijden van crisis. In 1967 werd de bunker geopend en deed sindsdien dienst bij slechts vier 'calamiteiten': de treinkaping in Wijster, de sneeuwstorm in 1979 en twee Elfstedentochten. In 1986 werd de bunker gesloten toen men tot het besef kwam dat de koude oorlog voorbij was. 'Er is wel altijd geoefend door tientallen medewerkers die zich inzetten voor de veiligheid van de Friese bevolking.'

Voor negentig procent is de bunker nog intact en ziet het eruit zoals die toen in 1986 werd verlaten. 'Het hele sfeertje van de jaren zestig en zeventig is er nog. Dat was de tijd dat er nog stevig werd gerookt. Toen we hier naar binnen stapten, troffen we overal volle asbakken aan.' Het museum wordt nog altijd druk bezocht, vooral door groepen scholieren die de aanpak van veiligheid voor bewoners wel eens aan den lijve willen ervaren.

In de bunker is plaats voor 150 mensen die ter plekke geheel los van de buitenwereld hun taken kunnen uitoefenen. Als het moet, kunnen ze dit veertien dagen volhouden. Wat men dan bij het verlaten van het complex aantreft is uiteraard afwachten. Ook Roelof van Gelderen maakt zich hierover weinig illusies. 'Je zit hier bij een nucleaire aanval misschien iets veiliger dan thuis, maar verwacht er niet te veel van. Deze bunker is een brok

geschiedenis. We tonen hier hoe met destijds dacht en handelde.' En dat is een wereld van verschil met nu, getuige de actuele oorlogsvoering niet eens zo heel ver verwijderd van Grou.

Van Gelderen is een historisch-realist. 'In de tijd van de sovjetleider Gorbatsjov gingen de archieven open, waaruit bleek dat Leeuwarden een aanvalsdoel was.' De aanvalsplannen stonden met pijlen en al ooit in de Leeuwarder Courant. Van Gelderen: 'Met een kleine kernbom zou Leeuwarden aangevallen kunnen worden en dan praat ik over een kleine bom. Je hebt er nu die in één klap driekwart van Nederland kunnen vernietigen. Wat er dan gebeurt? Eerst krijg je een lichtflits en dan een drukgolf. Dan zijn de meeste mensen al uitgeschakeld, dat overleef je niet. Dan ontploft de bom vlak voor dat die de grond raakt en krijg je fall-out, een wolk van giftige stoffen.' De explosie zelf toont de bekende parapluwolk, waar niemand in dit geval van kan genieten.

De bunker in Grou was een schakel in het veiligheidssysteem dat vlak na de Tweede Wereldoorlog was ontwikkeld en waarvan de Bescherming Bevolking een belangrijk onderdeel was. Van Gelderen: 'De BB, zoals die in de volksmond werd genoemd, werd in 1952 opgericht. De bedoeling was om 220.000 vrijwilligers te rekruteren en die goed op te leiden om dienst te kunnen doen in tijden van nood. Ze kwamen echter tot slechts 165.000 vrijwilligers. In wijken en dorpen kreeg iemand de functie van

'Kijk, dit is het bedje voor de burgemeester van de gemeente Leeuwarden'

Blokhoofd, herkenbaar aan een geëmailleerd bordje aan de deur. Het Blokhoofd was de regelaar die vertelde wat er moest gebeuren. De Bescherming Bevolking had eigen doktoren, verpleegkundigen en brandweermannen in dienst. In Leeuwarden fungeerde de voormalige Mare-

chausseekazerne als oplagruimte voor de goederen van de BB.' In Grou beheert het museum een complex uit de tijd van de Koude Oorlog. Het bestaat uit een bunker met vier commandoposten: Kringcommandopost Bescherming Bevolking (KCBB), Provinciaal Commandopost Bescherming

Bevolking (PCBB), Gemeentelijk Centrum Civiele Verdediging (GCCV) en Provinciaal Centrum Civiele Verdediging (PCCV). Als gecombineerde commandopost is Grou uniek. Uit museale overwegingen is hier ook een origineel segment van de Berlijnse Muur geplaatst.

Dax Gastrobar

Dax Gastrobar te Leeuwarden staat garant voor gastvrijheid, een goede keuken, prettige bediening, ruime keus in eten en drinken, flexibiliteit, gezelligheid en altijd een goede prijs/kwaliteit verhouding.

- * Dagschotel €13,25
- * Driegangenmenu €27,50
- * Studentenkorting 10% over de gehele rekening

Grote Hoogstraat 32
8911 HB Leeuwarden

Tel. 06-38254603
gastrobardax@gmail.com

BEKIJK DE TALKSHOW

POLITIEK CAFÉ LEEUWARDEN OP HET
YOUTUBE-KANAAL @POLITIEKCAFELEEWARDEN

Bedankt voor dit goede artikel. Graag lees ik meer van dergelijke stukken en daarom scan ik de QR-code en maak direct 1,50 over op de rekening van Liwwadders

Tekst en foto's: André Keikes en Historisch Centrum Leeuwarden

Waarom *rinkelt* het b al twintig jaar?

Loop je vandaag de dag over de Potmargebrug tussen Zuidergrachtswal en Zuiderplein, dan merk je nauwelijks dat het een brug is. Dat was ooit anders. Maar hoe komt het toch dat de stoeptegels daar al decennia los liggen en haast rinkelen onder je schoenen?

Onze gemeente wil graag alles terdege regelen, dat zie je bijvoorbeeld aan zogeheten heringerichte straten. Ze zien er na die herinrichting uit als een zogeheten artist's impression. Dus strakke stenen vakken voor het parkeren van auto's, strakke stenen stoepen voor de containers en bedrijfsbusjes, strakke rijstroken voor de fietsers (en de slalomende wandelaars). Ook de bomen krijgen een strak ste-nig vierkantje. Geen grasspriet-je staat er meer scheef. Mijn bekrompen oude tante noemde dat altijd netjes en keurig. En zo zien we het kennelijk graag anno 2026.

Als de wegwerkers iets doen, doen ze het niet half. Ze komen met veel en zwaar materieel, liefst lawaaiig. Met enorme hopen zand en stenen. De boel wordt voor weken of maanden afgesloten en dan is het klaar. Alles ligt recht en strak in het gelid. Zo zal ooit de Nieuwe Mensch ook leven, laat dat maar aan de ongekozen bestuurders van de EU over.

'Pas dus op bij nat weer, je broeks- pijpen lopen in een mum vol'

Dit overwegende, is het toch merkwaardig dat de stoeptegels op de brug, die over de hier rivier genoemde Potmarge leidt,

al zo vele jaren grotendeels los liggen. Pas dus op bij nat weer, je broekspijpen lopen in een mum vol.

Het viel me al lang op. Ik droeg nog een korte broek en lollige sandaaltjes toen het bruggetje met de vier koddige lantaarntjes een heuse helling kende, net als zijn evenknie aan de andere kant van de Zuiderstadsgracht, bij de Weaze, waar de Amro-bank toen

nog huisde en het fraaie Amicitia even verderop nog fier overeind stond. De zijkanen van de bruggetjes waren van dat grauwe Duitse grindbeton, net als de lantaarnpalen. Het plaveisel bestond uit keitjes en de stoepen waren betegeld.

Aan-/verkoop én recycling van oud ijzer en metalen voor bedrijf én particulier!

Einsteinweg 16
8912 AP Leeuwarden
+31 58 2130402
info@vdmm.nl
www.vdmm.nl

DE RODE LOPER

boekenpassage

ANSICHTKAARTEN - PLAATJESBOEKEN - CD'S - KUNST - SCHAKEN

KIJK EENS OP ONZE NIEUWE WEBSITE
WWW.BOEKENPASSAGE.NL

FOTOBOKEN
ANSICHTKAARTEN
KOOKBOEKEN
KINDERBOEKEN
THRILLERS
LITERATUUR
ARCHITECTUUR
SCHEEPVAART
CURIOSA

SINT JACOBSSTRAAT 32 • IEDERE DAG GEOPEND VAN 11 TOT 17 UUR
MAANDAG EN ZONDAG VANAF 13 UUR

ruggetje

In de gruwelijke jaren zeven-tig, toen het gemeentebestuur meende dat zo veel mogelijk historische bebouwing maar beter kon worden gesloopt ten bate van het snelverkeer, kregen we de platte strook asfalt van nu, maar nog wel met stoeptegels aan de zijkant. Ook aan de Nieuweweg verdween het licht hellende bruggetje en kwam er asfalt. Nieuwe lantaarntjes suggereren daar nog wel een bruggetje. De vooruitgang houdt je niet tegen. Maar sfeervoller of charmanter is het er niet bepaald van geworden.

Je moet zoveel verdragen als bewoner met enige liefde voor je stad, zeker als de negatieve veranderingen zo onnodig zijn. Moderne automobielen waren toch heus wel in staat geweest het hellinkje te nemen. Bovendien vinden we auto's nu niet meer zo belangrijk als toen. Gemeentebestuursgewijs gesproken dan. De hedendaagse, vaak gemotoriseerde, fietser vindt een helling juist een uitdaging, heb ik me wel eens laten vertellen.

Blijft de vraag waarom de tegels op de ex-brug al zeker twintig jaar los zijn blijven liggen, terwijl verder alles in deze stad vastgemetseld is of wordt. Al dan niet ten behoeve van de fietssnelwegen, die boven alles lijken te gaan. Ook ten koste van bomen, die naar mijn idee hetzelfde doel dienen.

MOGELIJKHEID 1 Gemeentebestuurders en -ambtenaren rijden alleen auto en weten dus helemaal niet dat er daar al twintig jaar stoeptegels rinkelend los liggen.

MOGELIJKHEID 2 Het is een weddenschap van gemeentebestuurders, die willen testen of de Leeuwarder media eigenlijk nog wel eens iemand door de stad laten lopen en zoiets spontaan opmerken, behalve de reguliere agendadingetjes in het gemeentehuis, compleet met ronkende persberichten van pr-functionarissen.

MOGELIJKHEID 3 Er is een holle ruimte onder de tegels waar des nachts geheime bijeenkomsten plaatsvinden en je alleen binnenkomt door enkele tegels te lichten na het roepen van het wachtwoord: Oldegalileën (op sien Liwwadders útsproken)

MOGELIJKHEID 4 De losliggende tegels zijn een doorlopend kunstproject van Arcadia en mogen onder geen beding met zand en voor dit doel noodzakelijk gereedschap gefixeerd worden. Dat zou ook te veel subsidie in de waagschaal stellen.

Mocht u dezer dagen de brug te voet oversteken en de tegels blijken opeens vast te liggen, dan heb ik niks gezegd, maar bedenk dan wel dat ik heb bewezen dat Liwwadders te bestemder plekke goed gelezen wordt. Mooi zo.

Uitstalraam

Tekst en foto: André Keikes

Uitstalramen, beter bekend als etalages, speelden lange tijd een grote rol in de detailhandel. Je liet als winkelier zo veel mogelijk spullen zien, vaak met prijskaartjes, om zo de klanten naar binnen te lokken. Graag een beetje mooi, stijlvol, zodat je winkel haast een klein theatertje werd. Fraai uitgelichte poppen of feestdagenversieringen maakten het plaatje compleet. Hoe zien de Leeuwarder etalages er vandaag de dag uit? En wat er gebeurde er met de etalages als een winkel sloot?

DEEL 12 Ddzzjjjkk

Volgens hedendaagse opvattingen is de roker een uit te roken soort. We weten dat ze nog bestaan, maar we doen net of ze al bijna uitgestorven zijn. Wishful thinking, symboolpolitiek, de rokers weten er alles van. Vroeger was dat anders, toen had vrijwel elke straathoek een 'sigarenboer', waar je sigaretten, sigaren, pijptabak, shag, ijsjes, postzegels én De Telegraaf kon kopen. Het rook er veilig en huiselijk. En was de winkel dicht, dan had je natuurlijk de automaat. Die het ook altijd deed. Je wierp er een handvol klinkende munten in en trok aan het laatje, dat een betrouwbaar geluid maakte dat nog het meest in de buurt kwam van Ddzzjjjkk. En dan kon je er weer een paar uurtjes tegen. Een van de talloze tabaksspecialzaken was 't Hoekje van Theun de Bruin aan de Bleeklaan nummer 37, hoek Cambuursterpad. Vandaar die naam natuurlijk. Caballero, Lexington, Roxy, Golden Fiction, Samson, Drum en Judo shag. Ook Velasques, Ritmeester en Agio sigaren en dus de alomtegenwoordige grootste krant van Nederland. Laten we de rolletjes drop, pepermint en ook de ansichtkaarten van de stad niet vergeten. Voorbij dit alles. Tegenwoordig bestaat dit leuke hoekpandje uit twee woningen, waar hoogstwaarschijnlijk niet-rokers wonen.

Bleeklaan/Cambuursterpad

• • •
‘Er worden bij jullie geen zoete broodjes gebakken. Ga zo door.’

Joke Bustra-Jorna in snackbar De Lorentz

HET DORP WAAR HET MEEST OVER GESCHREVEN WORDT

Jorwert is landelijk gezien wellicht het bekendste dorp van de gemeente Leeuwarden. Er zijn opmerkelijk veel boeken en artikelen over dit dorp verschenen. Het werd dus tijd om er een kijkje te gaan nemen. Maar helaas: het regende op die dag in september behoorlijk, zo erg, dat ik, toen ik aankwam en de auto bij de kerk neergezet had meteen de kerk invluchtte. Die is elke middag open en de Friese vlag wappert op Friese wijze hoog boven de toren uit. In deze sacrale ruimte kon ik even bijkomen.

Beeld: Anton Feddema

De Redbadtsjerke is groot en ruim van binnen en wordt ook gebruikt door het Nijkleaster. Het klooster ligt hier dichtbij (ik schreef er al over in de dorpen-serie over Hilaard) en het was voor mij een mooie plek om even stil te staan bij het overlijden van Henk Kroes, net de dag ervoor. Kroes, bekend als ijsmeester en later voorzitter van de Vereniging Elfstedentocht ('It giet oan'), was één van de initiatiefnemers van Nijkleaster en zette zich enorm voor het project in.

In de hal zie ik een maquette van de toren. De kerk is oud, van de 12e eeuw, en genoemd naar bisschop Radboud, dus niet koning Redbad, al schijnt hij wel van deze af te stammen. De plaats heet in 1221 nog Everwerth en vanaf 1505 is het Jorwerdt. In 1951 werd de kerk gerestaureerd en op de ochtend van 25 augustus stortte de toren met donderend geraas in. Er volgden tal van acties in en buiten het dorp om de toren weer op te bouwen, hetgeen lukte in 1954. De maquette diende als spaarpot, in de galmgaten van de toren moest het geld worden gestopt. Het is nu ook de kerk van de oudkatholieken, de enige oudkatholieke kerk in Fryslân; ze hebben er eenmaal in de twee weken dienst.

De vier herenbanken zijn de moeite waard en de grafzerken zijn ook erg bijzonder. Nauwelijks aangetast in de Franse tijd, liggen ze er geheel authentiek bij. De grafzerk voor Watze van Hania van de state Groot Hesens laat zien hoe hij in 1569 door zijn knecht met groot zwaard werd vermoord. Pastoor Hottie Fons heeft ook een grafzerk, naar hem is het buurtschap Fûns genoemd. Bij sterfgevallen en geboortes in het dorp luidt de kleine klok voor meisjes en de grote klok voor jongens.

Ik loop de kerk weer uit, het is weer droog. Ik wil naar het café Het Wapen van Baarderadeel, maar die is nog dicht. Ik loop verder, niemand te zien, de straten zijn uitgestorven. Een uitgestorven Jorwert is wel heel letterlijk wat Geert Mak beschreef in zijn 'Hoe God verdween uit Jorwert'. Ik moet mijn plan maar aanpassen, stap in de auto en rijd over het bruggetje over de Hesen-serreed naar het buurtschap Fûns dat onder Jorwert valt. Ik eindig op een boerenerf, zit ik wel goed? Want ik wil eigenlijk naar Hindrik en Beitske van der Meer. De boer heeft er een bord geplaatst dat we even door moeten rijden en ja, daar doemt hun, architectonisch gezien, bijzondere huis op. Ik bel aan en ze zijn thuis! Wat een warme ontmoeting. Hindrik is in de jaren '60

mijn leraar geweest op de ULO in Harlingen en af en toe hebben we nog steeds contact. Ze wonen er sinds 2012. Dit huis, gebouwd in 1989, was ooit van Geert Mak. Er stond eerst een boerderij, die brandde af en toen werd er door architect Hans Brands een wel heel opvallend huis op dezelfde plek gebouwd. Overal zon rondom het huis met zijn vele kamers, maar geen kamer gelijk, veel hoeken en buitenzitjes. De oude muren van de boerderij dienen als tuinafscheiding. Ik mag het hele huis bezichtigen en overal staan muziekinstrumenten, want Hindrik is musicus. Oude orgels, een unieke klavecimbel en een piano en overal krijg ik een recital te horen.

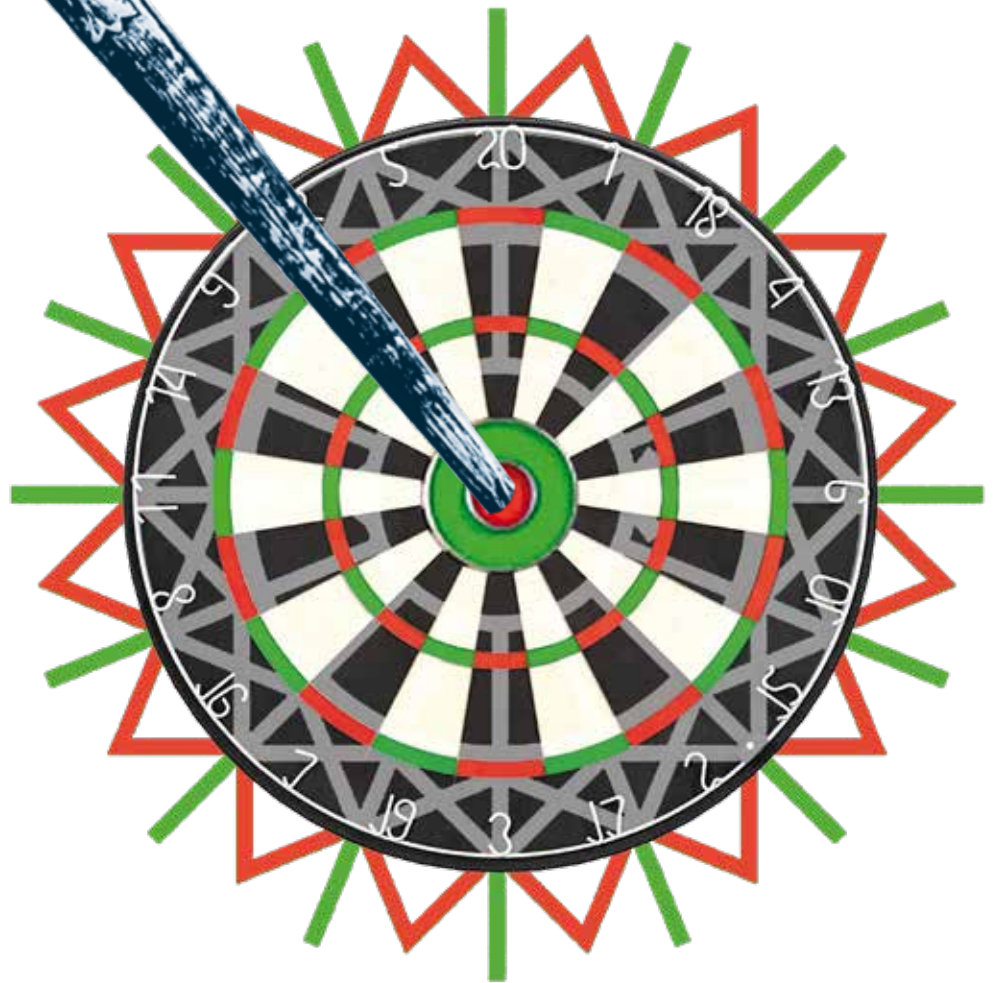
Beitske van der Meer-Stavenga vertelt waarom het hier zo mooi is: de ruimte. Ze vertelt wat er te beleven is in Jorwert. Er is de merke, het jaarlijkse dorpsfeest. Het kaatsen voor vrouwen, het Frouljuskeatsen is ooit in Jorwert begonnen. En weet ik wat tippen is? Nee, dat is een typisch oud-Fries spel. Vroeger had men niet veel en was het een armeluispel. Met een stok moet je een hoedje afslaan van een paal. Dat vereist kundigheid.

Hindrik vertelt dat hij veel gecomponeerd heeft, waaronder gelegenheidsgedichten en liedjes, zoals het Slachteliet van de Slachtemarathon, kinderliedjes, liederen over het geloof en

over Fryslân. Hij was een van de initiatiefnemers van Nijkleaster, en nog altijd is hij daar actief, zeker als muzikant. Vanuit hun woning kunnen we het klooster duidelijk zien liggen.

Nu is het precies dertig jaar geleden dat Geert Mak zijn beroemde boek 'Hoe God verdween uit Jorwert' publiceerde. Hij schrijft daarin uitvoerig over de leegloop van het platteland met Jorwert als voorbeeld. Hij woonde daar, kende het dorp en de mensen en zag wat er in de mienskip zoal gebeurde. Geen winkels meer, geen scholen, geen kerkgang: alles was georiënteerd op de agrarische sector. De rol van de kerk als centraal punt in het dorp, letterlijk en geestelijk, was tanende. Toch is nú de Redbadtsjerke een voorbeeld van nieuw leven in kerk en mienskip; het is nu de basiskerk geworden van Nijkleaster.

Oud-politicus Gert-Jan Segers schreef onlangs in De Volkskrant in zijn column over Jorwert: 'Ondertussen heeft in Jorwert een nieuw klooster zijn deuren geopend en wordt daar driemaal daags gebeden en gezongen'. Jorwert als spreekwoordelijk voorbeeld voor de rest van het land. Even daarvoor had het dagblad Trouw op 19 september een special met als titel 'Terug naar Jorwert' en spreekt over de hechte gemeenschap die Jorwert anno nu is.

'Café Het Wapen van Baarderadeel leeft gelukkig nog volop'

25 jaar
liwwadders
DE ONTEGENZEGGELIJKE BESTSELLER:
**Het Vrolijke Leven In
Een Provinciehoofdstad**

Wie een kleine provinciestad als Leeuwarden en haar inwoners de Liwwadders écht wil leren kennen kan niet om dit boek heen. Vrolijke teksten omlijst met tientallen foto's van Simon van der Woude en illustraties van Anton Feddema.

ONZE SERIE OVER LEEUWARDER DORPEN: JORWERT

*‘Dat de basisschool dicht is
wordt niet begrepen, want er zijn
hier veel kinderen’*

Wat is nu de kern van Jorwert, vraag ik Hindrik en Beitske. Na even nadenken komt een eensluidend antwoord: ‘Als je niet een dorp hebt dat erachter staat, heb je jaarlijks geen Iepenloftspul’. De voorbereidingen, de vele vrijwilligers die meedoen, het is echt een grote opgave en er zitten veel kanten aan die voorbereiding. Alleen al de decors, mensen zijn daar avond aan avond mee bezig: koren, muzikanten, de logistiek en dan de opbouw van het geheel: tribunes, toneel, dan de acteurs zelf, de techniek op zo’n avond. Ja, dat klopt, Jorwert is natuurlijk beroemd om zijn Iepenloftspul, al meer dan 70 jaar. Toen de toren weer werd opgebouwd brachten de Jorwerters een openluchttheaterstuk, in de tuin van de notaris, als dank. Dit jaar was het de voorstelling ‘Swyn’. Het publiek was te gast bij de begrafenis van Stef Zwijnenberg. Op zijn begrafenis komen tal van mensen aan het woord over hem, soms geheel onverwachts, over waarheden en halve waarheden, maar met veel humor en ernst. In ieder geval eindigt het stuk met een hysterische climax. Beitske zegt ervan; er werd zoveel akeligs over zijn leven verteld, je werd er ‘poerazend’ van. De dorpsbewoners mogen altijd als eersten kijken bij de eerste try-outs. In juni en juli wordt druk geoefend en eind augustus begint de voorstelling met eerst enkele besloten voorstellingen en dan pas die voor het grote publiek. Zo’n 19 keer in totaal, de hele maand september, wordt dan het stuk opgevoerd. Er kwamen dit jaar zo’n 10.000 publieksgasten op af. Het bijzondere is dat Jorwert ook nog een ‘gewone’ toneelclub heeft, dorpsstoneel dus. En dat zijn echt topspelers, ‘ze hebben het in de vingers,’ meldt Hindrik.

Ik rijd weer terug naar het dorp, er zal toch nu wel iemand te spreken zijn? Ik kom uit bij Douwe de Bildt en zijn vrouw Karen Bijsterbosch, ze wonen prachtig in een sfeervol ingericht huisje pal achter de kerk. Je kijkt zo op

het kerkhof uit. Wat is Jorwert voor een dorp? Het antwoord van Douwe is duidelijk; ‘in ienriedich doarp’. Zo langzamerhand is alles nu wel weg, boeren zijn gestopt, winkels weg, zelfs de notaris, in wiens tuin de openluchtvoorstellingen werden gehouden en nu is ook nog de basisschool dicht. En dat wordt niet begrepen, want er zijn hier veel kinderen. Die gaan nu hoofdzakelijk naar Baard, Weidum of Mantgum en daardoor wordt er geen band opgebouwd binnen die jonge generaties. Het sociale leven speelt zich elders af. Daarom organiseert men veel voor de kinderen, zoals Sinterklaas. Notaris Gjalt van der Hem is niet opgevolgd. Er kwam nog wel een kantoor in het notaris-kantoor die gespecialiseerd was in agrarische transacties, met zoals Van der Hem. Na verloop van tijd is dat ook weer vertrokken.

Het Café Het Wapen van Baarderadeel leeft gelukkig nog volop. Dat is natuurlijk voor een heel groot deel te danken aan het Iepenloftspul, daar weet de uitbater Emke Dijkstra een derde deel van de inkomsten uit te verkrijgen. Grootvader Emke en vader Jelte hadden het eerder in handen. Ik liep er daarna even binnen. Inmiddels was het er overvol, een groot gezelschap kwam dineren en de tafels waren bezet. Douwe vertelt dat er een stichting is opgericht, Stichting Boppeseal. Alle clubs en verenigingen in het dorp vergaderen voor een vaste prijs daar, zodat het café het kan redden. Het markante gebouw is trouwens weer in oude staat teruggebracht én in de oude kleuren.

Het dorp is wel opgeknapt: café, kerk, alles is prachtig geworden. Eertijds was Jorwert een dorp waar alles door elkaar liep: protestanten, katholieken, liberalen en socialisten, dat kon allemaal. En je trof er tal van

beroepen aan. Jorwert was een mengelmoes. Stevige discussies waren daar het gevolg van. Een belangrijk persoon in dat geheel was de predikant, Dr. Cornelis Hille Ris Lambers (1865-1958). Zijn dochters Heleen en Anny waren de muzen van de dichter Jan Jacob Slauerhoff. Vooral Heleen met wie de dichter zijn leven lang mee heeft gecorrespondeerd. Hij kwam in de twintiger jaren veelvuldig in Jorwert naar de opvallende pastorie, midden in het dorp. Geert Mak heeft die pastorie ook nog bewoond.

Nog een markant persoon in Jorwert was, volgens Douwe, Lamoraal Albertus Sluyterman (1757-1838), een hereboer, die van 1780-1785 een dagboek over Jorwert bijhield. Een latere predikant Ds. Bas van Gelder (1909-1993) stond gedurende de oorlogsjaren in Jorwert en schreef het boek ‘Nachtboek van een kerkuil’ over het gewone dorpsleven in Jorwert tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hijzelf moest onderduiken en deed dat eerst in de kerk. Dan is er natuurlijk het boek ‘Gais’, over Gais Meinsma-Greydanus (1926-2019) door Dick Witte geschreven. Zij was de eerste voorzitter van het Friese dameskaatsen, zat in het verzet en was de eerste vrouw die FNP-raadslid werd. Jolt Oostra mocht ik ook niet overslaan. Die schreef een boek over de geschiedenis van Jorwert, over wie waar woonde. Er is natuurlijk ook een boek verschenen over het iepenloftspul, ‘Jorwert: Fyftich jier yn de notaristún, 1954-2003’.

Douwe de Bildt zelf zat in het onderwijs en woont sinds 1971 in Jorwert. Hij zal daar nooit weggaan. Het kerkhof ligt pal voor zijn huis, dus hij kent zijn eindbestemming. Ook hij schreef en schrijft veel, in 2018 kwam van zijn hand ‘De dweilstikken’ uit.

Verhalen over Jorwert, die hij ook in dorpskrant De Hiele Toer schreef.

We praten nog even door over de toekomst: hoe zit het met de nieuwbouw? Jorwert heeft amper nieuwbouw, en in 2005 zijn er vijf nieuwe woningen gebouwd, maar dat is het dan ook. Er zijn 305 inwoners, verdeeld over 137 woningen. Zestig daarvan zijn eenpersoonshuishoudingen en de grootste groep qua leeftijd is tussen de 45 en 65, dat is 30%. Er zijn twintig kinderen tot 15 jaar en daarboven zijn er nog eens dertig in de schoolierenleeftijd. De gemiddelde WOZ-waarde van de panden bedraagt € 327.927. Er zijn zeventig bedrijfsvestigingen genoteerd. Dus het dorp oogt gezond. Van de herindeling met Leeuwarden was men aanvankelijk geen voorstander, maar de gemeente heeft de zaakjes goed voor elkaar, vindt men. Op één punt na: het project voor de woninkjes voor starters en senioren stagneert, zodat er geen doorstroming kan ontstaan.

Na afloop van de gesprekken ga ik alsnog een rondje dorp doen. Ik loop om de notaristún heen en kom op het sportveld. Daar staat een gebouwtje met duidelijk erop vermeld dat hier het tippel-spel plaatsvindt. Dan kom ik op de Krúnen, waar ik de jonge Jetser Posthumus tegen kom, die mij enthousiast te woord staat. Jester komt uit Húns, maar woont hier naar volle tevredenheid. Hij is net getrouwd en ze zijn volop bezig hun huis op te knappen. Het is een boerderijte en het dak is eraf, er wordt flink verbouwd. Nu wonen ze tijdelijk in de Oude School. Hij heeft twee koeien als hobby. Vorig jaar was er veel muziek in het iepenloftspul. dit jaar wat minder, dat scheelt wel qua geluid. Het is een heel fijn dorp, het bevalt prima, zegt Jester. En zo heeft Jorwert volop hoop voor de toekomst.

Bearn Bilker,
2 oktober 2026

IEDERE DAG OP
WWW.LIWWADDERS.NL

KOKEN MET KLAAS

(KLAASKASMA@LIVE.NL)

STUDENTEN FRITTATA VOOR DE HELE DAG

Af en toe heb ik helemaal geen tijd om ‘s avonds nog te koken, zuchtte mijn dochter. Ze zag er ook wat bleekjes uit en als vader maak je je dan meteen zorgen. Werd het laat vannacht, vroeg ik. Maar dat viel mee, hoorde ik. Ze lag al om vier uur in bed. Maar ze moest wel om acht uur opstaan om op tijd voor de lessen te zijn.

Ontbijt sla je zeker over, vroeg ik. Maar ze kocht regelmatig een veel te dure smoothie, vertelde ze. En ‘s middags op school een broodje.

Ik geef je zo een gerechtje mee dat je de hele dag kunt eten, zei ik. Als je uit bed komt snij je er een stukje af als ontbijt. Je neemt een stuk mee voor de lunch en ‘s avonds stop je het restant een paar minuten in de magnetron. Het leek haar een geweldig idee.

INGREDIËNTEN:

4 plakjes spek
2 eetlepels olijfolie
125 gram paddenstoelen, in dunne plakjes gesneden
100 gram spinazie
2 grote gekookte aardappelen, in stukken gesneden
100 gram kerstomaatjes, gehalveerd
4 eieren
zout en peper

BEREIDING:

Bak de plakken spek krokant in een droge pan. Laat ze even uitlekken op keukenpapier.

Verhit de olijfolie in een koekenpan en bak hierin de de champignonplakjes tot ze zacht zijn. Haal ze uit de pan.

Was de spinazie en laat het uitlekken in een zeef. Doe de spinazie daarna in de koekenpan. Verhit de spinazie op hoog vuur terwijl je het een paar keer omscheept. Schep de spinazie vervolgens in een zeef en druk met een lepel het vocht uit de spinazie.

Veeg de koekenpan schoon met keukenpapier. Giet er een lepel olijfolie in. Bak de tomaten en de stukken aardappelen hierin zonder ze te veel te bewegen. Hak de plakjes spek en de spinazie fijn.

Klop de eieren los in een kom. Voeg peper en zout toe. Doe nu alle overige ingrediënten bij de eieren in de kom. Roer ze door elkaar. Giet alles nu terug in de koekenpan. Bak dit op matig vuur tot het mengsel aan de randen van de pan begint te stollen. Zet de pan daarna in een voorverwarmde (200 graden) oven tot de bovenkant ook gestold is. Laat de frittata uit de pan glijden op een bord. Laat het iets afkoelen en snijd er daarna punten van.

VAN DER VELDE BOEKEN

Nieuwestad 57-59
8911 CJ Leeuwarden
0582132360

www.boekhandelvandervelde.nl

GROU IS EEN DORP VAN GROEPJES, DIE KOMEN NIET SNEL BIJ ELKAAR

Door Andries Veldman

‘Bepaalde families in Grou denken dat ze het nog steeds voor het zeggen hebben. Dat speelt hier al dertig jaar. Ze geven nieuwelingen te weinig ruimte.’ Deze constatering verklaart grotendeels het aanhoudende geruzie tussen de Dorpscoöperatie, Plaatselijk Belang en de Businessclub in het watersportdorp, uitgesproken tijdens een bijeenkomst van de FNP in de Treemter, waar de controverse tussen de partijen regelmatig kwam bovendrijven.

De FNP is weer op tournee. Aan de stamtafel zaten onder meer buurtsportcoach Luci Lantinga, lid van Plaatselijk Belang Mirjam Beekma, Robbie Heidema en Sven Achenbach van de Geluksfabriek en Pieter Engelsma, voorzitter van de buurtvereniging rond Oer ‘t Hout, de voormalige jeugdherberg die nu als opvang voor Oekraïners dient. Pieter Engelsma: ‘Grou is een dorp van groepjes, die komen niet snel bij elkaar.’

De ooit in de Friesche Club in Leeuwarden gestarte stamtafelbijeenkomsten, openbare inloopontmoetingen, zijn weer hervat en uitgebreid naar de dorpen. Grou viel de eer van de aftrap te beurt. In de voormalige dancing zaten Grousters van divers pluimage. De eerste stamtafel was een bijzondere, want besloten. Wat nou, voorzitter Jan-Willem Tuininga? ‘Ja, we hebben een compromis moeten sluiten omdat de opvang voor Oekraïners ook op de agenda stond. We hadden geen zin om onze eerste bijeenkomst met veel tumult, wat enigszins te verwachten viel, te beginnen.’

Zo’n honderdvijftig Oekraïners worden nu al enkele jaren opgevangen in de voormalige jeugdherberg Oer ‘t Hout in het centrum van het dorp en dat geeft een bepaalde levendigheid waar niet iedereen blij van wordt. De aanwezigen vertellen dat Grou niet afwijzend staat tegen de op-

vang, en dat men bereid blijft om hun deel van de opvang-problematiek op te pakken, maar men vraagt zich wel af of verplaatsing naar de rand van het dorp niet beter zou zijn voor het watersportdorp. Hierbij wordt vooral gedacht aan de economie en overlast. Mirjam, net toegetreden tot Plaatselijk Belang, (‘ze wensten me sterkte’): ‘We missen 200 bedden die bedoeld waren voor watersporters. Boten voor de verhuur liggen stil voor de wal en de middenstand lijdt pijn.’ De dorpsstraat is de dorpsstraat niet meer, wat overigens niet alleen wordt toegeschreven aan de nieuwe dorpsbewoners, zo wordt er geconstateerd. Ook stipte ze een particulier puntje aan. Ze ervoer het wat minder prettig wanneer Oekraïners in haar tuin stonden te roken. ‘Na twee waarschuwingen krijgen ze een tijdelijk huisvestingsverbod. Dan vertrekken ze in hun auto naar Leeuwarden om daar voor de deur van de opvang te slapen. Wie daar een verbod krijgt komt naar Grou om hier voor de deur te slapen.’

‘Luci kan het werk amper aan en vliegt als zelfstandige van de ene speeltuin naar het andere gymlokaal’

Tuininga stelt vast dat een oplossing er niet een-twee-drie voor handen is, maar zegt ook dat ‘er een dorpsvisie zonder de Grousters’ door het college is vastgesteld. Enigszins dreigend: ‘En daar vinden wij wat van.’ Ook wordt er geconstateerd dat er een dorpsmanager twee jaar zonder succes bezig geweest om de neuzen van de ruziënde partijen in dezelfde richting te krijgen. ‘De manager kan het niet helpen. It is weismiten jild. (weggegooid geld)’ De manager lijkt inmiddels naar Frankrijk te zijn gevlucht.

De aanvoerder van de FNP-fractie in de Leeuwarder gemeenteraad stelt dat er ‘een hoop rumoer’ is binnen de gemeente Leeuwarden. Hij noemt de wijk Biltsaerd, waar de uitvoering van straten en stoepen

aandacht behoeft, de problematiek rond het Regionaal Opvangcentrum aan de Troelstraweg en de uitspraak van de Raad van State over de bebouwing rond het vogelgebied Húnspolder.

Terwijl de biljarters binnendruppelen en zich weinig rekenschap geven van de vergadelaars en Hit the Road Jack door de speakers schalt, probeert Robbie Heidema de aandacht te vestigen op de Geluksfabriek. Dit is een instelling die jongeren die tussen wal en schip dreigen te vallen opvangt en hen een vak probeert bij te brengen. ‘We netwerken ons suf’, vertelt Robbie, die samen met Sven Achenbach aan het roer staat van de organisatie. Het zijn mannen, zoals ze zelf stellen, met een groot zorghart en ‘intrinsieke motivatie.’ Wat de jongeren betreft zegt Robbie: ‘Ze komen soms wat slungelig binnen, maar naar verloop van tijd zie je ze groeien en krijgen ze lol in een vak zoals bijvoorbeeld lasser.’ Dat neemt niet weg dat de directie soms letterlijk voor de deur staat om de jongere naar de Geluksfabriek te dirigeren. De twee hebben nog geen contact gehad met de gemeente Leeuwarden en zijn er dan ook niet van op de hoogte hoe die tegenover het initiatief staat.

Buurtsportcoach Luci Lantinga is in het gat gesprongen dat de BV Sport volgens haar heeft laten liggen. Ze kan het werk amper aan en vliegt als zelfstandige van de ene speeltuin naar het andere gymlokaal. Ze krijgt voornamelijk opdrachten van scholen die hun peuters aan het bewegen willen krijgen. Ook wordt Luci ingehuurd voor allerlei feestjes en partijen die al dan niet met bewegen te maken hebben. Ze verbaast zich over de verschillende huurtarieven van accommodaties. ‘In de gemeente Heerenveen betaal je zes euro voor de zaalhuur. In Leeuwarden hanteren ze 45 euro als ik zakelijk boek en 20 euro als ik boek uit naam van Luci.’

Lyda Velstra, vanwege haar politieke activiteiten binnen de FNP als ‘frou fan Grou’ bestempeld, kijkt tevreden terug op de bijeenkomst. ‘Hier hoor je wat er leeft in een dorp of gemeente. Daar kan Jan-Willem mooi mee aan de slag.’

WEL KUNSTSTOF, GEEN TOCHT.
DANKZIJ GOEDE MONTAGE

NOOIT MEER SCHILDEREN,
WEL BLIJVEN SCHOONMAKEN

hoogland
kunststof kozijnen

Waarschijnlijk kent u de voordelen van kunststof kozijnen wel. Voor de volledigheid zetten we ze onderaan deze pagina nog even op een rij. Maar waar het om gaat is: wat wilt u?

Wilt u kunststof kozijnen die niet van houten kozijnen zijn te onderscheiden? Wilt u dat de kozijnen bij uw jaren ‘30 woning, uw woonboerderij of ander type huis past? Of bent u op zoek naar een specifieke kleur? Het zal u niet verrassen dat dit tegenwoordig allemaal mogelijk is.

NIET ZONDER STELKOZIJNEN

Kunststof kozijnen kun je monteren met of zonder stelkozijn. Wij monteren alleen mét stelkozijn. Want dit verkleint drastisch de kans op tocht. En het zorgt – samen met HR++ (+) glas – voor meer comfort en een betere isolatiewaarde, waardoor u bespaart op energiekosten.

4 TYPES

U kunt kiezen uit 4 type profielen van het – in de wereld van kunststof – bekende merk VEKA. Alle profielen hebben het Politiekeurmerk Veilig Wonen en voldoen aan de hoogste kwaliteitsnorm klasse A.

Hoogland Kunststof Kozijnen
Sybrand Hoogland
Menamerdyk 29
9045 RA Bitgummole

T 06 - 465 427 72
E info@hooglandkunststof.nl

COMFORTABELER, ZUINIGER: UW WONING WORDT MEER WAARD

Kees Verhaar wie yn de perioade 1985-1996 ferbûn oan de Fryske Akademy. Oant syn pinsjoen hat er nei dy tiid op ûnderskate plakken lânlik, regionaal en lokaal wurke oan ûnderwiis en jeugdoarch. Op dit stuit is er noch ferbûn oan Socires yn Den Haach, in kennisintrum foar maatskiplike fraachstikken.

Al mear as fjirtich jier set ik my yn foar de takomst fan ús bern. Foarhinne haw ik dêryn de Ljouwerter geregeld omtinken foar frege. Fansels bin ik dus grutsk op myn soan Harry, dy't kandidaat 'learaar van it jier' is. Mar it muoit my, dat ek hy omtinken freegje moat foar de takomst fan ús bern (sj. LC 26 septimber).

Myn soarch eartiidsk wie de fraach hoe te befoarderjen dat de talinten fan de Fryske bern optimaal ta har rjocht komme koenen. Ut ûndersyk die bliken dat it prestaasjenivo fan de Fryske bern leech wie. Opfallend wie bygelyks dat hja trochferwiisd waarden nei ferfolchûnderwiis ûnder it nivo fan har CITO-testen.

Myn hypothese dat soks te krijen hie mei de Fryske kultuer wie oanlieding ta in fûl debat. 'At de bern mar gelokkich binne', waard dan sein. Ja wis, mar ûndersyk lit sjen, dat it optimaal brûke kinnen fan jo talinten tige wichtich is foar dat gelokkich wêzen.

Ek Harry praat oer it belang fan gelok. "Ik zou zeggen: ga het geluk van kinderen meten. Op een diploma staan cijfers, maar die vertellen niet of iemand creatief is, oplossingsgericht of goed kan samenwerken." Syn andert op de prestaasjedrok van Citoskoares, PISA-resultaten en siferlisten. It punt is lykwols, dat de trend van dy ûnderskate data sjen lit, dat de talinten fan bern al mar minder ta bloei komme, wylst harren gelok bedrige wurdt troch teststress.

Foar in grutte groep bern is it byld noch folle slimmer. Hja binne as thússitter feitliks al ôfskreaun. Harry's bern, myn pakesizzers, hearre ta dy groep. Ik rekket my dat soks foar him de motivaasje is te wurkjen oan in ûnderwis dêr't foar alle bern plak is. Ik bin oandien fanwege syn learlingen en kollega's by Piter Jelles !mpulse mei't hja him foardroegen ha as learaar fan it jier. Hja dage beliedsmakkers út en sille grif ree wêze om mei Harry "...er voor te zorgen dat er niet één kind is dat het gevoel heeft: er is nergens in het onderwijs een plekje voor mij."

Allinne, it is noch wer slimmer. Want der is al lang belied. Sûnt 2014 wurdt dat ' passend onderwijs' neamd. De meast resinte evaluaasje út 2020 lit lykwols sjen dat it feitliks giet om in systeem dat noch folop yn ûntwikkeling is. Allinne: de tiid hâldt gjin skoft. De bern dy't no tusken wâl en skip reitsje hawwe gjin baat mear by ferbetterings yn 'e takomst. Op dit stuit hat Fryslân 2.500 thûssitters en boppedat nochris 10.000 'verborgen' thûssitters: in skoalle fan om-ende-by 500 lege klasse-lokalen—de grutste skoalle fan Fryslân!

Soks is in 'wake up call' foar Fryslân. Jou ek dizze bern de kâns om harren talinten optimaal te ûntwikkeljen. Fansels, it probleem spilet yn it hiele lân. Mar hjir doch ik in berop op de Fryske kultuer. De kop der foar: wachtsje net op Den Haach mar boargje as Fryske mienskip mei in eigen Fryske polityk en oanpak in plak op skoalle en in takomst foar alle Fryske bern!

Ut wudde de perioade 1958-2011. Anne hand fan plattegronden, ouwe kranten (De krant van toen), 'n bitsje rondfytse, de almar betjer wurdende website fan ut HCL en myn eigen geheugen prutste ik un kaartsje fanne binnenstad e.o. in elkaar dat naderhand oek heel brûkbaar bleek foor myn Historische Atlas fan Liwwadden (siën aldaar bladside 62). Ondanks dat ik sewat dy hele perioade in dizze stad woand hew, fiel ik – terwyl ut kaartsje stadech an form kreeg – toch noch súver fan ferbazing fanne stoël over de feulhyd en skaal fanne feranderingen. Dy wudden inset in april 1958 met de opening fan de kolos fan ut tillefoandistrikt Liwwadden (momenteel Hotel Vie Via) fan arsjitekt Piet de Vries (bekend fan ut Hooglandgemaal en ut ouwe Hotel Paal 8 met syn karakteristike witte torentsje dy't in een wat andere form oek noch ut huiwege gebouw in Liwwadden siert). Dy kan-toarkolos ferrees op ut plak fan de ouwe Galileërkirk dy't se in oanse tyd never nooit sloopt hewwe suden. Feranderingen gingen fansels meestentyds geleidelek, mar foor oud-Liwwadders dy't pakweg un groat deel fan dy tiid nyt in Liwwadden woand hewwe, mut ut na terugkear noch feul ingripender en onherkenbaarder weest hewwe. Met alle respekt hadden je oek niks an ut Kleine Krantsje want dat keek ommers alleen mar fedder teruch. En, dan hew ik ut nyt eens over de útbreidingen anne rand fanne stad. Ik hew self al es útleid dat ik al un kwateeuw in Cammminghaburen op ut plak woan dêr't ik nota bene tot pakweg 1975 noch koeien molken hew anne melkmachine.

De sjarme fan Liwwadden
sit em in syn grachten,
terpen, kromme straten,
monumentale panden,
túnen seas de Prinsentún
mar oek de binnentúnen
fan ut Sint Anthoan en de

Fryske Akademy en de binnerterreinen fanne Blokhúspoart. Sins 1987 wudt alle jaren wear un stukje fanne stad binnen- en bútenshús foor un breed publyk ont- huld op Open Monumentendag. Ut thema fan dit jaar – 't út 1866 datearende Plan Romein (tussen ut Saailand en ut stasjon an wearskanten fan de Willemskaden) – leek my op foorhand nyt se spannend. Ut meeste kanne we wel hee. Moaie fernijde overkapping op ut stasjon, spektakulêr útsicht anaf de Achmea-toren, Paleis fan Justisy dat was ut wel se'n bitsje. Dat ik primêr foor de geselleghyd gaan sú en om ouwe vrienden en kunde teugen te kom- men leek op foorhand belangryker dan de sights. Dat pakte even anders út. Dy vrienden en kennissen kwam ik fanselfs wel teugen, mar de groate ferassing foor mij althans sat em achter de Bres. Daar- binnen bin ik ferskillende malen weest naar anleiding fan lezingen, debatten of resentelek noch ut stuk over Havank en altyd des saves. Ik was noch nooit deur de achterdeur fan dizze foormalige gymmes- tykskoal no. 4 stapt. Dy wudde in 1886 foor ruum 6250 gulden boud by Gemeen- teskoal no. 4 (anno 1873, de Skoalstraat wudde un jaar earder al op foorhand nar dy skoal noemd). Feitlek stond ut gymmes- tyklokaal de skoal self wat inne weg dy't in 1890 anne achterkant fan dit nije turnhok noch 'n wat nuvere feul hogere útbreiding kreeg kompleet met speulplein. Dat hele soadsje achter en naast De Bres is se'n 100 jaar na dato sloopt en daardeur kon ik fanút de Bres un prachtech binnerterrein op stappe. Mij fiel de bek open. At jou denke dat je se goêd as de gehele binnen- stad wel siên hewwe was dit un trouvaile par excellence. Ik foelde my even toerist in eigen stad. Boven de skitterende binnen- plaats torende de Achmea as un inmiddels fertroud symbool boven de bebouwing út. O ja, spannende kontrasten, oek 'n kenmerk fan Liwwadden.

**VANAF 5 OKTOBER TE ZIEN IN GALERIE ARTBRUT 058.
(BOERHAAVESTRAAT 3, 8921TN LEEUWARDEN).**

Wij zijn als Beelden voor je Leven aangesloten bij *Kanker in Beeld* en zijn voor de expositie de samenwerking aangegaan met het online-atelier *Beelden voor je Leven Heerenveen*. Tussen de 15 en 20 exposanten zullen tijdens de expositie hun werk tonen welke ze gemaakt hebben naar aanleiding van het thema Veerkracht. Dit is zowel 2D als 3d werk. Als iemand de diagnose kanker krijgt, dan vraagt dit veel veerkracht. Zowel voor degene die de diagnose kanker krijgt, als diens naasten staat de wereld vaak even stil. De expositie laat door middel van persoonlijke werken en verhalen zien hoe creativiteit kan bijdragen aan verwerking, bewustwording, betekenisgeving, verbinding en het hervinden van perspectief. Wij als organisatie vinden dat deze doelgroep een podium verdient.

**GEOPEND VAN MAANDAG TOT EN MET ZATERDAG
VAN 9 TOT 12 UUR. (HOUD DE SITE IN DE GATEN VOOR
DE VOLGENDE EXPOSITIELOCATIE).**

LEES DE LAATSTE BERICHTEN OP WWW.LIWWADDERS.NL

- **INVENTARIS VAN ROYAL DE VRIES UIT SNEEK ONDER DE HAMER**
- **SANDER SCHIMMELPENNINCK: JORT KELDER ZOU EENS LOS MOETEN KOMEN VAN HET PLUIMSTRIJKEN EN HERMELIJNVLOOIEN**
- **FRANCESCO VEENSTRA: HET INTERVIEW MET ERIC VAN DER BURG (IN NRC) GETUIGT VAN WENS-DENKEN, LOZE BELOFTES, GEBREK AAN POLITIEKE ZELFREFLECTIE**
- **APPEN OP DE FIETS KOST STRAKS 180 EURO**
- **AANTAL MILJONAIRES STIJGT OPNIEUW, 81 DUIZEND MEER DAN IN 2024**
- **NEDERLAND ONTSNAPT VOORLOPIG AAN EURO-PESE FAILLISEMENTSGOLF**
- **MENSEN MET LAGER INKOMEN DOEN MINDER VAAK AAN EEN SPORT, VERSCHIL MET HOGERE INKOMENS GROEIT**

De voet is een niet te veronachtzamen deel van je lichaam

Advertorial • Foto: Marchje Andringa

Al bijna twintig jaar beoefent Nico Bakker het beroep van zelfstandig voetspecialist. De laatste tijd wordt hij in zijn podologiepraktijk geassisteerd door dochter Danique, die wordt voorbereid om de praktijk over te nemen. 'Danique is afgestudeerd en ik zie dat ze het vak in de vingers begint te krijgen. Dit is echt een mensenvak. Het is een vak van goed luisteren naar de patiënt en hem of haar een goed advies te geven en de juiste hulpmiddelen verschaffen.'

In die twintig jaar is het vak van voetspecialist in de basis niet erg veranderd. Nico Bakker: 'Steunzolen worden met een 3D-printer gemaakt, maar de hand van de meester mag niet ontbreken. Die verleent de finishing touch. Het vereist handmatig vakmanschap om het model van de zool optimaal te krijgen voor de gebruiker.'

Een goede schoenenzaak heeft oog voor de voet, betoogt Bakker. 'De voet is een niet te veronachtzamen deel van je lichaam. Als Friese podologen organiseren we regelmatig een bijeenkomst met een deskundige. Laatst hadden we een specialist te gast die alles vertelde over nieuwe knieën en heupen. Daar kunnen wij als voetspecialisten ons voordeel mee doen. Zo houd je je vakken-scherp en dat komt ten goede aan het advies dat je verstrekt. Voor het meten neem ik de tijd. Eén meting is geen meting. De houding van de patiënt, de bekkenstand en hoe de voeten staan: het is allemaal van belang voor een deugdelijk advies. Je moet weten waar je mee bezig bent en dat kan alleen door goed te meten en data te verzamelen. Heb je dat allemaal geïnventariseerd, dan kom je tot een plan van aanpak. Er zit een groot verschil tussen steunzolen die in diverse winkels te koop zijn en correctiezolen. De correctiezool is volledig op de persoon afgestemd.'

'Het is een mooi vak om mensen weer op het rechte pad te zetten.' Registerpodoloog (voetspecialist)

'Het leuke van dit vak is dat je mensen echt van hun pijn kunt afhelpen of in ieder geval de pijn verzachten. Ik werk op afspraak en dat betekent dat ik ruim de tijd neem voor mijn klanten. Ook kinderen met beginnende scheefstand van hun voeten komen bij mij langs. Een vroege correctie kan veel onheil voorkomen, daarvan zijn veel ouders zich gelukkig bewust.'

'Het is een mooi vak om mensen weer op het rechte pad te zetten'

Nico Bakker haalt voldoening uit zijn werk als hij mensen met voetklachten kan helpen. 'Als ik zie hoe mensen over de Nieuwestad wandelen, dan zou ik ze graag een folder van mijn podologiepraktijk in handen willen duwen.'

Bakker schat dat een ruime meerderheid van de bevolking last heeft van diverse kwalen die hun oorsprong vinden in de stand van de voet. 'Je kunt het iedere huisarts vragen: veel nek-, schouder- en rugklachten, en soms ook hoofdpijn, worden veroorzaakt door een foute loophouding. Een millimeter verschil aan de onderkant veroorzaakt soms afwijkingen van centimeters in het bovenlichaam.' Met een bepaalde zool of het aanpassen van bestaande zolen in de schoenen valt al veel leed te voorkomen.

'De zenuwen activeren de hersenen en de hersenen stellen de spieren in beweging. Wanneer bij bepaalde delen de druk op bepaalde plaatsen van de voet wordt verplaatst of weggenomen geeft dat een verlichtende reactie in het lichaam. Met een eenvoudige correctie die bestaat uit het plaatsen van een klein, het gaat om millimeters, kurkelement wordt vaak al succes geboekt. Je neemt dan automatisch een andere houding aan. Een likdoorn leg je als podoloog bijvoorbeeld vrij met behulp van een steunzool.'

Nico Bakker is wat je noemt een ervaringsdeskundige. Na een motor-ongeluk in 1993 verloor hij een deel van zijn onderbeen. 'Die ervaring heeft mij in zeker opzicht rijker gemaakt. Ik had een schoenenzaak in Genemuiden en heb mij daarna toegelegd

op de podologie. Bovendien zag ik toen ik gehandicapt raakte als patiënt hoe zorgverleningsorganisaties handelden. Daar ben ik wel van geschrokken. Hoe je het ook wendt of keert: ik voelde me er vaak een nummer.'

De lering die Bakker uit deze les trok is dat hij de patiënt op een voetstuk plaatst. Er wordt ruim de tijd genomen om een oplossing te vinden voor de klachten. Daarbij wordt gebruik gemaakt van moderne 3D-meettechniek, waarna het schoeisel of de zool in eigen werkplaats wordt gemaakt. 'Door mijn achtergrond, het continu aanscherpen van mijn medische vakkennis als registerpodoloog en podoposturaal therapeut en niet te vergeten de prima samenwerking met mijn collega-hulpverleners in het Zorgplein Westeinde kan ik een optimale dienstverlening

aanbieden. Via de 3D-techniek meet ik de voet op en hierna ga ik aan de slag met de zool of de schoen.'

Nieuw is ook dat veel ontwerpen zijn ontstaan van hun medische look. Op zijn mobiele telefoon staan diverse modellen van slippers, sandalen en sloffen in allerlei kleuren die in een moderne schoenenzaak niet zouden misstaan.

Nico Bakker heeft naast Leeuwarden vestigingen in Genemuiden, Niekerk en Hippolytushoef.

REGISTERPODOLOOG/
PODOPOSTURAALTHERAPEUT
NICO BAKKER
ZORGPLEIN WESTEINDE
EELTSJE FOLKERTSMAWEI 1
LEEWARDEN
TEL. 06-10914147
WWW.BAKKERPODOLOGIE.NL

Het Stadsblad Liwwadders (sinds 1998) wordt gemaakt door: André Keikes, Aly van der Mark, Klaas Kasma, Henk Weiland, Luuk Inberg, Anton Feddema (vormgeving), Marchje Andringa (fotografie) en Andries Veldman (organisatie en acquisitie). Liwwadders verschijnt tien keer per jaar en wordt verspreid in de gemeente Leeuwarden en in de randgemeenten (zie op pagina 5). Daarnaast wordt de krant geplaatst op onze website www.liwwadders.nl. Al onze activiteiten worden ondersteund door Facebook, Twitter, Instagram en een dagelijkse nieuwsbrief. Niet onvermeld mag blijven dat bepaalde advertentieverkopers misbruik maken van onze titel. Er is maar één Stadsblad Liwwadders en dat hebt u nu in handen. Een krant die lezers, middenstanders, vrijwilligers en kunstenaars serieus neemt. Wilt u communiceren met deze groepen, bel dan naar Andries Veldman (058-2133138) of mail naar info@liwwadders.nl. Stadsblad Liwwadders wordt gedrukt bij Flevodruk in Harlingen.

TER VERDUIDELIJKING: EEN ADVERTORIAL IS EEN BETAALDE BIJDRAGE VAN DE BETREFFENDE ORGANISATIE

!!OPROEP!!

WIE (JONG OF OUD, M/V/X) HEEFT ZIN OM ARTIKELN
TE SCHRIJVEN VOOR LIWWADDERS? KIES JE EIGEN
ONDERWERP OF SCHUIF AAN BIJ ONZE GEZELLIGE
REDACTIEVERGADERING.

REACTIE NAAR [INFO@LIWWADDERS.NL](mailto:info@liwwadders.nl) OF BEL NAAR TEL. 058-2133138

DAGBOEK

VAN EEN ONDERKONING

Woensdag

Potverdrie, is het al woensdag. Nog een nachtje slapen en dan mag ik weer heerlijk naar het noorden zoeven waar alles in de laagste versnelling verloopt. Ik zie die lage versnelling als een kwaliteit, al mag je dat nooit hardop zeggen. Integendeel: als bestuurder moet je om de haverklap de ambities van je regio breed uitmeten, ook al zijn die volstrekt afwezig. Daarnaast is het woe- keren met je talenten mij met de paple- pel ingegeven en de dag waarop ik het tegendeel in de openbaarheid zal mo- gen verkondigen ligt nog ver voor ons. Vandaar ook dat ik mij beschikbaar heb gesteld om het nobele ambt van onderkoning te vervullen ten dienste van het gehele land. Maar om dit nou ambitie te noemen gaat mij veel te ver. Sommige dingen overkomen je gewoon.

Uiteraard volg ik de ontwikkelingen in de provincie waar ik vele voetstappen heb liggen, en waar de kwestie rond mijn in brand gestoken automobiel nog altijd op een oplossing wacht, op

de voet. Soms vraag ik mij af, gezien het feit dat het ambt van bestuurder er in deze roerige tijden niet eenvoudiger op is geworden, of bestuurders er goed aan doen hun ambt maar te blijven uitoefenen. Zitten we niet te lang op onze post? Werkt dat niet ver- stikkend? Straks maar even de benen strekken op het Noordeinde.

Ik zou mij het goed kunnen voorstellen dat commissaris Arno er dit jaar de brui aan geeft. Ik zou niet ver- rast zijn wanneer hij tijdens zijn nieuwjaars- toespraak kond doet van zijn bestuurlijk verscheiden. Zoiets zou voor hem toch een grote opluchting betekenen. Het kan niet anders dan dat hij zich ernstig teleur- gesteld voelt. Alles breekt hem bij de handen af. Wie goed kijkt, ziet zijn in- eenschrompeling. Vriendelijk gezegd wordt hij omringd door een curieus stelletje bestuurders die achterhaalde oorlogen voeren.

Neem nou de boeren die een achterhoe- degevecht voeren tegen de stikstofre- gels of de infrastructurele plannen die op drijfzand zijn gebouwd en dus keer op keer worden afgewezen. En dat ge- mekker om steeds meer geld, hè bah!

Let wel: Je kunt toch niet blijven doorgaan met goed geld naar kwaad geld te gooien?

‘Alles breekt hem bij de handen af’

Een tijdje geleden werd er gesuggereerd dat de provincie toe is aan een iconisch plan. Ik schets u het resultaat: één grote stilte. Maar misschien is dat ook wel beter zo. Er wordt bij een iconisch plan al snel ge- dacht aan een spoorwegje hier en een sluisje daar, maar nimmer aan een intellectuele invulling. Verdulle- me, altijd weer trekken die bèta-amb- tenaren met hun geldverslindende plannetjes aan het langste eind. Wat zou het mooi zijn als Arno hier eens aandacht aan zou schenken in moge- lijk zijn laatste nieuwjaarsrede. Ik geef direct toe: daar is wél moed voor nodig.

Donderdag

Gezeten achter mijn lege bureau met net als in mijn voormalige stadhuis het licht gedempt, tikt de tijd weg. De stukken die mij ter beoordeling zijn voorgelegd heb ik in het vakje ‘kan morgen wel’ opgeborgen. Straks nog even een kuier rond het Plein 1813 en dan wijst de klok het tijdstip aan dat ik mijn jas aan kan trekken. Binnenkort Arno maar weer eens uitnodigen om hem een beetje op te beuren, al denk ik niet dat hij zit te sippen nu Limburg als slimste regio uit de bus is gekomen. Ik zie die prijsvragen steeds meer als een devaluatie van de titulatuur. Dáár zouden ze eens een halt toe moeten roepen. Die ambitie ondersteun ik als onderkoning. Het moet niet gekker worden! Nog even en de boreling krijgt al bij het eerste kraaien zijn masters- diploma uitgereikt.

EEN NIEUWE AFLEVERING VAN MIJN DAGBOEK LEEST U OP LIWWADDERS.NL. BELEEFD AANBEVOLEN.

25 jaar
liwwadders

DE ONTEGENZEGGELIJKE BESTSELLER:

ANJA: Als ik de Sint was, dan galoppeerde ik meteen naar de boekhandel

MOHAMMED: Wat een prachtig volk die Liwwadders, ik hou van ze!

ALI: Na lezing dacht ik: wat een stad!

KLAAS: Ik heb me rot gelachen

CONNY: Dit boek mag in geen enkele Leeuwarder boekenkast ontbreken

Stal je fiets voor niets
in Leeuwarden centrum

Met je fiets, e-bike of scooter

naar de binnenstad? Stal hem dan gratis in één

van onze fietsenstallingen aan de Sint Jacobsstraat of het Zaailand

en wandel zo de binnenstad in. Scan voor meer informatie de QR code

of kijk op fietsenstallingleeuwarden.nl

Fietsen
stalling
Leeuwarden

liwwadders

* BEZOEK DAGELIJKS ONZE WEBSITE **LIWWADDERS.NL** VOOR HET FIJNE LIWWADDER NIEUWS

Al 28 jaar iedere dag verse berichten

*Ik ben me kapot geschrokken! Hoezo dan? Architect **JOHAN SIJTSMA** (papa van) verliet onlangs ontdaan de vernieuwde schouwburg De Harmonie. Hij was zeer slecht over de verbouwing te spreken: 'Kom je via de nieuwe entree binnen, sta je pardoes in de hal. En omgekeerd sta je direct op de drukke straat. Bovendien zit er een ongemakkelijke verhoging pal voor de entree.' Volgens Sijtsma zit er van binnen en buiten geen logica in het ontwerp. Destijds correspondeerde de entree onder het zogenaamde plectrum met de trap die naar de garderobe ging. Daarna zag je een natuurlijk lijnenspel in de grote hal. Maar wat ze er nu van gemaakt hebben, hij had er geen woorden voor. Ook zijn commentaar op de nieuwe zalen aan de straatzijde, met een groot blok in het midden, was niet mals. Hoofdschuddend en in staat van verwarring fietste Sijtsma op de Nieuwestad verder.

*De **FIETSBURGEMEESTER** waar Leeuwarden naar op zoek is kan meteen aan de slag. Wat is er aan de hand? Het college heeft een aangetekende brief ontvangen

van een tandartspraktijk aan de Voorstreek. In de belendende Minnemastraat staan diverse rijen fietsen al wekenlang te roesten. Niemand kijkt naar ze om. Erger: de ramen van de praktijk zijn beschadigd. Ook de fietsenstallingen deugen niet. Ze zijn te hoog geplaatst waardoor niemand op een normale wijze de fiets in het rek kan krijgen. De tandartspraktijk, die miljoenen in het pand investeerde, verlangt nu actie van de gemeente. Een gemeente-ambtenaar is komen kijken en wuifde het probleem weg. Wordt vervolgd. Ongeveer hetzelfde probleem doet zich voor bij winkelcentrum Bilgaard. Hier ligt een stapel fietsen voor de nieuwe wasserette. Sleutelspecialist **KIESBRINK** is al vanaf 2024 aan het corresponderen met het meldpunt maar het wil nog steeds niet lukken. We houden het in de gaten. De fietsburgemeester kan ook even een kijkje nemen op het Gouverneursplein. Hier moeten de bewoners van het appartementengebouw (hoek Sint Jacobsstraat) dagelijks tal van geparkeerde fietsen

verwijderen om binnen te kunnen komen. Je wordt er beroerd van, aldus een ijverige bewoonster, die regelmatig met een papiergrijper aan de slag gaat om de boel toch een beetje netjes te houden. Aan haar zal het niet liggen. Ook zij wacht op actie van de gemeente. Een conclusie kunnen we vast trekken: de herinrichting van de Eewal (plantjes) is voor de fietser die zijn fiets wil parkeren slecht uitgepakt. We houden de vinger aan de pols.

*'In Londen lees ik altijd jouw stukjes.' Dat vertelde **REINIER SALVERDA**, oud-directeur van de Fryske Akademy, aan **KLAAS KASMA**, beginnend boekverkoper in boekenpassage (zie hier de vernieuwde website) De Rode Loper in de Sint Jacobsstraat. De wereldstad kan nog zoveel afleiding bieden, de stukjes van Kasma zijn een hoogtepunt. Aldus Salverda, die terug verhuist naar Londen na jaren op de Eewal gewoond te hebben.

*Nog twee maanden en dan krijg ik eindelijk iets terug van de overheid: aow. **PETER KOOISTRA** van eethuis De Lorentz – die van de mega-gehaktballen – ziet zijn eerste overschrijving van de overheid met spanning tegemoet. Hij is overigens altijd met plezier naar zijn werk gegaan, maar het extra inkomen is een mooie instrooier. Volgend jaar is het opnieuw feest in het eethuis aan de kade, dan bestaat de zaak 40 jaar.

*Wie ook met pensioen gaat, is de ombudsvrouw van de gemeente Leeuwarden. **MARTINE WIERDSMA**, de olievrouw van de gemeente (ze mag zich officieel geen ombudsman noemen), zwaait eind dit jaar af.

*Wat is er aan de hand met de Wilhelminaboom voor het stadhuis? Het gaat niet goed met de boom, een linde uit 1898. Er worden plannen ontwikkeld om de boom te redden. Oud-burgemeester **DALES** vond de boom maar niks. Hak hem maar om, zei hij. Dat gaat niet gebeuren. Een boomexpert is bezig met een herstelplan.

AFVALCONTAINER HUREN IN LEEUWARDEN E.O.?

Afvalcontainer verhuur

(van 3m3 tot 40m3)

Milieustraat

Bedrijf & Particulier!

Einsteinweg 16 | Leeuwarden
058 213 1018 | info@oldehove-recycling.nl
www.oldehove-recycling.nl

INGEZ((O))NDEN

Jongeren: koop groente van het seizoen en geen Egyptische sperziebonen met de kerst

GEACHTE REDACTIE,
Hoe kan het, dat ik steeds vaker het oude liedje van Jules de Corte moet zingen?
'Ik zou wel eens willen weten, waarom zijn de mensen zó dom?'
Al zingend denk ik dan aan de volgende punten:

- De reclamemakers op tv, denken dat wij kijkers debiel zijn.
- Jongeren: koop groente en fruit van het seizoen uit Nederland! Dus geen Egyptische sperziebonen met de kerst.
- Waarom verlaagt onze regering de energiebelasting niet? Hoeft niemand straks in de kou te zitten.
- Waarom vragen on-line winkels gene transportkosten? Men bestelt bijvoorbeeld één kledingstuk in drie maten; ze kunnen het niet gekochte gratis terugsturen. Hoezo, duurzaam?
- Waarom wordt het respectloze gedrag van fietsers, scooters en fatbikes nog getolereerd?
- De provincie heeft miljarden opgepot en toch moeten ze bezuinigen. Ra, ra?
- Het Nijehoveplan bij de Grote- of Jacobijnerkerk wil onder andere meer reuring in dit deel van de stad. Wat doet het bestuur van deze kerk? Kinderopvang Sinne (enige opvang in de binnenstad) moet over twee jaar uit het pand, liggend aan de net aangelegde speeltuin. Geef ze een ruimte in de mooie kosterij van de kerk!

Zo, ik heb enkele frustraties geuit! Heerlijk!! Het lucht echt op!

Wie volgt? Coco (naam bij de redactie bekend)

DE STEEN DES AANSTOOTS

Door Ben Stegeman

Er zijn van die dagen dat je door de stad loopt en denkt: zijn we met zijn allen collectief van het padje geraakt, of is het gewoon pure desinteresse. Laat mij u meenemen naar de Voorstreek. Niet zomaar een straat, maar een historische ader van Leeuwarden waar de gracht verlangt naar vroeger en de gevels nog verhalen fluisteren over vervlogen eeuwen. Daar staat pand nummer 26. Een prachtig rijksmonument met een schitterende klokgevel uit 1753.

En alsof dat historische gewicht nog niet genoeg is, wordt het pas echt pijnlijk als je je realiseert wie daar door de gangen liep: J.J. Slauerhoff zelf groeide hier op. Dezelfde Slauerhoff die later zou uitgroeien tot onze eigen zwervende dichter, de scheepsarts die met heimwee en melancholie schreef over nergens thuis zijn. Dit was zijn biotoop, de plek waar zijn wereld vorm kreeg.

Wie er de decennia daarna liep, zag lange tijd Slauerhof Meubelen zitten. Maar laten we eerlijk zijn: onder die vlag zat er al jarenlang een volstrekt misplaatste, zieloze winkelpui in die achttiende-eeuwse gevel geplakt. Zo'n typisch modern

pui-compromis uit een tijd dat men monumenten nog zag als handige dragers voor tl-bakken en reclameborden.

En toen kwam de verbouwing. Dit was dé kans. Een niet te missen historische kans voor open doel. Niet alleen om het pand van de dichter in ere te herstellen, maar ook om die wanstaltige meubelzaakpui rigoureus aan te pakken en de boel terug te brengen naar de allure die bij zo'n prachtige klokgevel hoort. Een uitgelezen kans op een esthetische revanche voor de Voorstreek. En wat krijg je dan in plaats van een historisch eerherstel van de geboortegrond van onze grootste dichter? Een ingreep waarbij het aanzicht is verrijkt met een materiaalkeuze waar de honden geen brood van lusten: een totaal misplaatste, schreeuwerige, vreemde steen die met evenveel historische sensitiviteit is uitgekozen als een neonreclame op een middeleeuwse kathedraal.

Het detoneert, het vloekt, en in plaats van de boel te herstellen, is de historische kans eigenhandig de nek omgedraaid.

En dan overvalt je die hamvraag: hoe in vredesnaam mag dit?

We hebben in dit land regels tot we erbij neervallen. Probeer als rechtgeaarde burger eens een dakkapel te plaatsen die drie centimeter te ver naar links steekt, of een authentiek kozijn te vervangen door iets dat net niet de juiste houtnerf heeft. Dan staat de ambtelijke molen binnen vierentwintig uur stil én op scherp, inclusief boetes, welstandscommissies en een delegatie ambtenaren die met een schuifmaat controleren of je wel de juiste monumentale verfkleur hebt gebruikt. Maar kennelijk gelden die wetten niet voor iedereen. Of er is sprake geweest van een ambtelijke wegkijkerij van olympische proporties. Hoe kan een monumentenzorg, een commissie voor ruimtelijke

kwaliteit of een welstandscommissie naar het jeugd pand van Slauerhoff kijken en denken: 'Ja, prachtig, die rare steen sluit naadloos aan bij een achttiende-eeuwse klokgevel'? Heeft iemand tijdens de borrelcommissie zitten slapen, of is de pen van de wetgeving stomweg botgeëtterd door onverschilligheid?

Het antwoord is even treurig als voorspelbaar. Vaak is het een giftige cocktail van slordigheid, lakse handhaving en een eigenaar die denkt dat 'moderniseren' hetzelfde is als historisch vandalisme. Men lapt de esthetiek aan de laars, drukt er op de plek waar Slauerhoff zijn jeugd beleefde een misplaatste steen tegenaan, en laat de kans op eerherstel schandelijk liggen.

Het mag niet, juridisch gezien kan het eigenlijk niet door de beugel, en toch gebeurt het. De steen zit erin, de kans is verkeken. Misschien moeten we dat misbaksel voortaan maar omdopen tot het 'monument van de lokale ambtelijke luiheid'. Dan heeft die rare steen tenminste nog één functie: ons eraan herinneren hoe snel we bereid zijn om het gezicht van onze eigen stad – én het erfgoed van onze dichters – te verkwanselen voor een beetje financieel gewin.

IK WERD BLIJ VAN HANS EN LENY BÖHM

Onlangs deed ik u in deze krant uit de doeken wat mijn uitgangspunt is voor het zakendoen: hou het simpel. Ik zei ook: het leven wordt in veel opzichten onnodig gecompliceerd gemaakt. Daarom is het goed om bij het geven van een advies elkaar goed in de ogen te kijken. Of zoals een brandweercommandant mij ooit vertelde: ik word gek van al dat gecommuniceer via apparaten. Geef mij maar de man op de brommer aan wie ik een verzoek voorlees. Dan zie ik aan zijn ogen of hij mij begrijpt. Daar gaat het in ons vak ook over: begrijpen we elkaar? En het mooie is: wanneer we met elkaar aan tafel zitten, of aan de toog, dan kun je die vraag direct stellen. Het voorkomt een hoop gedoe.

Waar ik blij van werd, is wat ik onlangs op de radio hoorde over het Hans Böhm Fonds. Deze topschaker kent u natuurlijk wel. Hij was samen met zijn vrouw op de radio omdat hij zijn nalatenschap had geregeld en daar iets over wilde vertellen. Hun erfenis geven zij door en om dat te doen hebben zij een persoonlijk fonds opgericht. Per jaar is 100.000 euro beschikbaar – de rente van de totale inleg – waarmee allerlei verbindende en sociale activiteiten kunnen worden ondersteund.

In Friesland zijn er ook particulieren die een dergelijk fonds hebben ingesteld. Volgens mij zijn er nog veel meer Friezen die overwegen om, net zoals de familie Böhm, hun nalatenschap ter beschikking te stellen aan goede doelen. Ik krijg hier regelmatig vragen over. En u weet: als beginnend stand-up-comedian kom ik graag langs om aan de toog van uw stamcafé meer hierover te vertellen.

In de radiuitzending (programma Villa VDB met Jurgen van den Berg) kwam ook hoogleraar Bernard Schols even aan het woord. Die sprak over de fiscale voordelen waarmee zo'n schenking gepaard gaat. Daar wilde de familie Böhm eigenlijk niks over horen. Het ging hen nu juist om het ideële doel: anderen vooruit helpen. Met fiscale voordelen hoefde je bij Hans en Leny Böhm niet aan te komen. Maar als u wilt, kan ik u er alles over vertellen.

Geven maakt gelukkiger, las ik onlangs in de Volkskrant. Wilt u meer over dit onderwerp horen? Bel ons kantoor en we maken een afspraak. Of zie ik u binnenkort in uw stamcafé.

STS (SLAGMAN, TJAARDA SAVENIJE)
NOTARISSEN IN LEEUWARDEN, GROU
EN HEERENVEEN IS HIERBIJ UW BELANGEN-
BEHARTIGER. BEL NU VOOR MEER
INFORMATIE: 058-2120022.

Grendel

SCHOONMAAK

SCHOON SCHONER SCHOONST

GRENDel SCHOONMAAK

MARSWEG 2 • 8938 AM LEEUWARDEN • T. 058-2134678

Lunchroom ter overname

IN LEEUWARDEN – CENTRUMLOCATIE MET INVENTARIS EN GOODWILL

Advertorial

'We werken met plezier in onze lunchroom Haagens aan de Tesselschadestraat. De lunchroom heeft in korte tijd een vaste kring bezoekers opgebouwd die onze manier van werken waardeert. We gaan ons nu concentreren op onze andere horecazaken en daarom bieden we met enige pijn deze mooie zaak aan.' Oprichter Anna Smits neemt afscheid van Haagens en hoopt dat een nieuwe exploitant te vinden die met evenveel plezier deze goedlopende lunchroom voortzet.

Edens Horeca Makelaars biedt Haagens, in het zakelijke centrum van Leeuwarden, ter overname aan. Haagens is een volledig ingerichte lunchroom, waarbij de inventaris en goodwill van de huidige exploitatie kan worden overgenomen. De handelsnaam Haagens maakt geen onderdeel uit van de transactie, waardoor deze locatie bijzonder geschikt is voor een doorstart of het realiseren van een nieuw lunchroom-concept onder eigen naam.

De lunchroom beschikt over een verzorgde, eigentijdse, moderne inrichting en een complete professionele keuken. Een nieuwe ondernemer kan zonder grote investeringen direct starten. De centrale ligging, goede zichtbaarheid en de aanwezigheid van een vaste klantenkring maken dit een interessante horeca-overname in Leeuwarden voor zowel startende als ervaren ondernemers.

WAAROM DEZE LUNCHROOM TER OVERNAME IN LEEUWARDEN INTERESSANT IS:

- Gelegen op een aantrekkelijke locatie in het centrum van Leeuwarden
- Volledig ingericht en instapklaar
- Overname van inventaris en goodwill
- Geschikt voor lunchroom, koffiezaak of daghoreca
- Vrijheid om een eigen formule en concept te voeren
- Lage instap voor startende of uitbreidende horecaondernemers

‘We bieden met enige pijn deze mooie zaak aan’

INBEGREPEN IN DE OVERNAME

- Compleet interieur en meubilair van de lunchroom
- Professionele keukeninventaris en apparatuur
- Bar- en koffiestations inclusief toebehoren
- Opslaginventaris

Geschikt voor diverse concepten: De lunchroom is uitermate geschikt voor diverse daghore-

ca-concepten, zoals een klassieke lunchroom, koffiezaak, broodjeszaak of een modern ont-

bijt- en lunchconcept. Door het ontbreken van formuleverplichtingen heeft de nieuwe onder-

nemer volledige vrijheid om het concept verder te ontwikkelen en af te stemmen op de markt in Leeuwarden.

INTERESSE IN DEZE LUNCHROOM IN LEEUWARDEN?
NEEM CONTACT OP MET EDENS HORECA MAKELAARS VOOR MEER INFORMATIE OF EEN BEZICHTIGING:
T 058-2162423 | M 06-22246030

...
‘Mijn 94-jarige moeder is groot fan van Liwwadders en stuurt het blad zelfs maandelijks naar mijn broer in Arnhem. Als dat geen compliment is!’

Hartelijke groet, Rita

Thuisopticiens
Friesland

UW OPTICIEN AAN HUIS

Voor een afspraak of meer informatie belt u met 0518-850125
of kijk op de website: www.thuisopticiensfriesland.nl

KEUKEN
RENOVATIE
n e d e r l a n d

Regio Leeuwarden

- ◆ nieuwe keukendeuren
- ◆ nieuwe scharnieren
- ◆ nieuwe werkbladen
- ◆ nieuwe apparaten
- ◆ nieuwe kranen

Als het om de euro's gaat!

keukenrenovatienederland.nl

06 - 2856 3755

Eddy&Henny:

**'Se kieke
drie keer over
ut skouder en
dan flappe se
ut derút'**

HENNY 'Ut leven is simpel. Je mutte gewoon blijven ademe.'

EDDY 'Kiek hoe wij dat doën.'

HENNY 'Wij prate met meensen.'

EDDY 'Gewoane praat.'

HENNY 'Wat se nyt openleck útspreke. Se kieke drie keer over ut skouder en dan flappe se ut derút.'

EDDY 'Wij segge oek waar ut op staat. In 'e Woelwijk binne we wat foorsichtig met ut útdelen van de kranten, dat hewwe we se seit.'

HENNY 'Ut binne der gien armoedzaaiers. Se kenne foor un paar centen un abonnement nimme.'

PERSOONLIJK INTERIEURADVIES

Maak een afspraak voor een **Design Date** en
ontvang onze gratis stijlguides.

DE BOER

WOONPROFESSIONALS LEEUWARDEN

SCHRANS 131 | 8932 ND LEEUWARDEN
WWW.WOONPROFESSIONALDEBOER.NL

Veilig én goed zichtbaar de weg op!

AXA BIKE

DWN30
verlichtingsset

40.⁹⁵

ABUS

Urban-I 3.0
signal helm

99.⁹⁵

SKS

Airkompressor
Compact 10.0
vloerpomp

34.⁹⁵

standaard **superservice**

Allemaal inbegrepen
bij je nieuwe fiets.*

- ✓ Altijd inruil mogelijkheden.
- ✓ Altijd een leenfiets.
- ✓ Vijf jaar dealergarantie op e-bikes.**
- ✓ En: nog veel meer!

*m.u.v. actieprijs, vraag naar de mogelijkheden.
**niet van toepassing op e-bakfietsen.

BIKE Totaal | MIENT DE VRIES

Pier Panderstraat 1
8913 CH Leeuwarden

Westeinde 1a
9079 LH St. Jacobiparochie

088 654 33 22
biketotaalmientdevries.nl

KANTOREN
VERGADEREN
FLEXWERKEN
LUNCHEN

CRYSTALIC

Op zoek naar een
dynamische werkplek
of vergaderlocatie?

Bekijk ons aanbod op
www.crystalic.nl

LEEWARDEN | FRANÇOIS HAVERSCHMIDTWEI 2 | 8914 BC | THE NETHERLANDS

